

VIROLAISET NUORET SEURAKUNNAN MATKASSA

Tutkimus Viron evankelis-luterilaisen kirkon tavoittavuudesta, nuorten hengellisen kasvun tukemisesta ja toiminnan kehittamisestä nuorten näkökulmasta

Anne Pentinmäki

Opinnäytetyö, syksy 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Pentinmäki, Anne. Virolaiset nuoret seurakunnan matkassa. Tutkimus Viron evankelis-luterilaisen kirkon tavoittavuudesta, nuorten hengellisen kasvun tukemisesta ja toiminnan kehittamisestä nuorten näkökulmasta. Diakonia-ammattikorkeakoulu, syksy 2015. 62 sivua, 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten Viron evankelis-luterilainen kirkko tavoittaa virolaiset nuoret, miten se tukee virolaisten nuorten hengellistä kasvua, ja miten sen toimintaa tulisi kehittää, jotta se tukisi ja tavoittaisi nuoria paremmin. Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyöryhdyksen kanssa.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena, kyselylomakkeen avulla. Tutkimusaineiston keräyspaikkana oli Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisopäivät. Kyselylomakkeita jaettiin 120 kappaletta. Vastausprosentiksi muodostui noin 60 prosenttia.

Tutkimuksesta selvisi, että seurakunnan viikoittainen toiminta tavoitti parhaiten 16 ikävuodesta 30 ikävuoteen olevia nuoria. Seurakunta tavoitti erityisesti niitä nuoria, joilla oli jo hengellinen tausta perheen tai pyhäkoulun kautta. Nuortenillat, jumalanpalvelukset ja leiritoiminta tavoittivat nuoria parhaiten.

Raamatun opetus, tuen saaminen nuoren elämään, opastuksen saaminen uskonelämään ja kavereiden tapaaminen olivat tärkeitä syitä seurakunnassa käynnille. Raamatun opetus ja luku, musiikki sekä muiden nuorten kanssa keskustelu olivat tärkeitä asioita myös nuoren omalle uskolle. Seurakunta tuki ja oli tärkeä osa nuoren elämää ja uskonelämää. Oma hengellinen ohjaaja löytyi vain muutamalta.

Nuorille tarkoitetun toiminnan määrää tulisi lisätä ja monipuolistaa. Nuorille tulisi antaa enemmän mahdollisuuksia päättää seurakunnan asioista. Seurakunnan tulisi panostaa seurakunnan ulkopuolella tehtävään työhön eli mainostamiseen ja kouluyhteistyöhön. Myös nuoria ja nuorisotyönohjaajia toivottaisiin enemmän ja heitä tulisi tukea enemmän.

Tutkimuksen perusteella olisi tärkeä lähteä korostamaan erityisesti nuoren tukemista, varhaisnuorisotyötä, seurakunnan ulkopuolella tehtävää työtä, nuorilähtöisyyttä ja vapaaehtoisuutta.

Asiasanat: Viro, evankelis-luterilainen kirkko, kirkon nuorisotyö, hengellinen kasvu, kvantitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Pentinmäki, Anne. A survey of the youth work in Estonian Evangelical Lutheran Church. 62p, 1 appendix.

Language: Finnish, Autumn 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the thesis was to find out how the Estonian Evangelical Lutheran Church reach out to the young people of Estonia, how it supports the Estonian youth spiritual growth and how the activities should be developed in order to support and to reach young people. This thesis is made for Estonian Evangelical Lutheran Church Child and Youth Association.

The study was carried out by quantitative research methods, by a survey. The material was collected at the Youth Days of the Estonian Evangelical Lutheran Church. Questionnaires were distributed to 120 participator. The response rate was about 60 percent.

The study found out that the church's weekly activities gained the best the young aged 16-30. The church reached out to young people well, in particular, to those that already had the spiritual background of the family or a Sunday school. Youth evenings, Sunday services and the camp activities reached young people the best.

Bible teaching and reading, music, support for young life, guidance for faith life and meeting friends were important things for coming to church and for young faith. Church supported and was an important part of young life and faith life. Only a few had their own spiritual mentor.

As a result, young people should be given more opportunities to decide on the matters of the church. Need for more and diverse activities were. The church should invest in the outside of the church, for example advertising and school cooperation. Young people and the church youth worker should be more and they should be supported more. Based on the results it would be important to highlight the support to young, concentrating on pre-teens, outside the church's mission work, young-oriented approach and voluntary.

Keywords: Estonia, Evangelical Lutheran Church, church youth work, spiritual growth, quantitative research

SISÄLLYS

1 VIROSSA ON HIEMAN TOISIN	7
2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	8
3 KATSE VIRON HISTORIAAN JA NYKYPÄIVÄÄN	10
3.1 Viron historia	10
3.1.1 Poliittiset vaiheet	10
3.1.2 Kristillisyyden vaiheet	11
3.2 Viron kirkollinen ja uskonnollinen tilanne nykypäivänä	13
3.3 Virolaiset nuoret nykypäivänä	14
3.4 Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys	15
3.5 Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö.....	17
3.6 Kirkon nuorisotyö Suomessa	19
4 NUOREN HENGELLINEN KASVU	21
4.1 Hengellisen kasvun vaiheet.....	21
4.2 Hengellisen kasvun tukeminen	22
5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS	25
6 TUTKIMUKSEN KULKU	26
6.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu	26
6.2 Tutkimuksen luotettavuus	27
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	29
7.1 Vastaajien taustatiedot	29
7.2 Nuorten tavoittaminen.....	32
7.3 Nuorten hengellisen kasvun tukeminen	35
7.4 Seurakuntatoiminnan kehittäminen.....	37
8 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET	40
8.1 Seurakunta tavoittaa nuoria.....	40

8.2 Nuortenillat, jumalanpalvelukset ja leiritoiminta.....	42
8.3 Tuki on tärkeää ja sitä tarvitaan	43
8.4 Seurakuntatoimintaa täytyy kehittää	44
8.5 Työtä nuorten maailmassa.....	45
9 POHDINTA	47
9.1 Kohti tulevaisuutta	47
9.2 Tutkimuksen eettisyys.....	49
9.3 Jatkotutkimusten ideointia	50
9.4 Oma ammatillinen pohdinta	51
LÄHTEET	52
LIITE 1: Kyselytutkimuslomake.....	55

1 VIROSSA ON HIEMAN TOISIN

Jokaisella maalla on oma historiansa ja tapansa elää. Harvoin kuitenkaan tiedämme, mitä jonkun muun maan historia pitää sisällään tai millaiset asiat tuossa maassa korostuvat. Olen käynyt mielenkiintoisia keskusteluja liittyen Viroon ja sen kristillisyyteen. Monilla ihmisillä on käsitys, jonka mukaan Viro on yhtä lailla kristitty maa kuin Suomi. Tämä tutkimus avaa kuitenkin todellisuutta Viron kristillisyydestä, kirkon toiminnasta ja nuorisotyöstä. Näissä voidaan nähdä mielenkiintoisia eroja Suomen ja Viron välillä.

Virossa historian tapahtumilla on suuri vaikutus nykypäivän Viroon. Venäjän aikaiset venäläistämispyrkimykset ja ateististen ajatusten korostaminen näkyvät vahvasti esimerkiksi uskonnonopetuksen vähäisyydessä (Repo 2002, 71). Tällä hetkellä Viron evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu noin 13 prosenttia Viron koko väestöstä. Se on vähän verrattuna esimerkiksi Suomeen, jossa evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu noin 74 prosenttia väestöstä. (Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys. Yleistä Vi-rosta, i.a. ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Jäsenet, i.a.) Niin Suomessa kuin Virossakin kirkkoa haastetaan kehittymään ja pysymään ajan tasalla yhteiskunnan muuttuessa. Tällä hetkellä Viron kirkolla ei ole suuria resursseja työn tekemiseen, mutta kirkko hakee nousua nuorista vastuunkantajista (Keinonen, 2013).

Tutkimukseni aihe tulee omasta kiinnostuksestani Viroa kohtaan. Olen työskennellyt vapaaehtoisena Virossa, ja kirkon tilanne herätti mielenkiintoni. Ryhdyin tekemään yhteistyötä Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyönyhdistyksen kanssa, jossa oltiin hyvin kiinnostuneita kirkon tilasta nuorten näkökulmasta. Tutkimukseni tarkoituksena on keskittyä virolaisten seurakuntanuorten ajatuksiin ja kokemuksiin Viron evankelis-luterilaisen kirkon toiminnasta. Tämän tutkimuksen kautta minun on tarkoitus saada tietoa siitä, miten Viron evankelis-luterilainen kirkko tavoittaa nuoret, ja miten sen toiminta tukee nuorten hengellistä kasvua sekä miten nuoret itse haluaisivat kehittää kirkon toimintaa. Samalla yhteistyötahoni; Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys saa tietoa kirkon työstä nuorten parissa ja pystyy viemään tietoa eteenpäin myös seurakuntiin ja seurakunnissa työskenteleville ammattilaisille. Tutkimusaihe on erittäin mielenkiintoinen, koska sitä on tutkittu hyvin vähän.

2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Vuonna 2002 julkaistiin Hannele Revon väitöskirja nimeltään *Askel seurakuntaan*. Väitöskirjassaan Repo käy läpi virolaisten rippikouluopettajien käsityksiä liittyen rippikouluun ja konfirmaatioon. Tutkimuksen tavoitteena oli saada selville, millaisia virolainen rippikoulu ja konfirmaatio ovat. Tutkimusaineiston keruun Repo toteutti haastattelumenetelmällä. Tutkimuksen ensimmäinen tutkimuskysymys liittyi virolaisten rippikouluopettajien käsityksiin rippikoulusta. Tutkimuskysymykselle Repo oli asettanut neljä alatutkimuskysymystä rippikoulun tavoitteista, rippikoulun tärkeimmistä teemoista, tavoitteisiin pääsystä ja siitä, mikä rippikoulussa on vaikeaa. Toinen tutkimuskysymys liittyi virolaisten rippikouluopettajien käsityksiin konfirmaatiosta. Tälle tutkimuskysymykselle Repo oli asettanut viisi alatutkimuskysymystä. Ne liittyivät konfirmaation merkitykseen, konfirmoitavien konfirmaatiolupaukseen ja konfirmaation antiin. Lisäksi kysyttiin, mitä tarkoitetaan kätten päälle panemisella, ja millaisia seurakunnan jäseniä rippikoululaisista toivottaisiin tulevan. (Repo 2002, 57, 223.)

Tutkimuksen kautta Repo sai yhdeksän tutkimustulosta. Ensimmäinen tutkimustulos liittyi kasteen ja konfirmaation teologiaan. Sen mukaan kasteessa ihminen pääsee osaksi Kristuksen näkymätöntä kirkkoa. Konfirmaatiossa ihminen liitetään seurakunnan täysvaltaiseksi jäseneksi. Toisen tutkimustuloksen mukaan rippikoulun päätarkoitus on liittää ihmiset osaksi seurakuntaa. Opettajien rippikouluun liittyvät käsitykset voitiin jakaa kolmeen suuntautumistapaan; seurakunta-, tunnustus- ja jäsenyyskeskeiseen. Kolmannen tutkimustuloksen mukaan Virossa rippikoulu on pääasiassa aikuistenkoulu ja hyvin opettajajohtoinen. Neljännen tutkimustuloksen mukaan rippikouluopettajilla ei ole keinoja poistaa neuvostoajan ateistisen kasvatuksen jälkeisiä ennakkoluuloja ja väärinkäsityksiä, joita rippikoululaisilla on. (Repo 2002, 223–225.)

Viidennen tutkimustuloksen mukaan opettajien konfirmaatioon liittyvien käsitysten mukaan voidaan muodostaa neljä konfirmaatiokäsitystä; tunnustus-, seurakunta- ja jäsenyyskeskeinen sekä sakramentaalinen konfirmaatiokäsitys. Kuudennen tutkimustuloksen mukaan Viron kansankirkon konfirmaatio on tunnustuskeskeinen. Seitsemäs tutkimustulos kertoi, että kaikki eivät ymmärrä ehtoollisoikeuden saamista samalla tavalla. Kahdeksannen tutkimustuloksen mukaan rippikoulu- ja konfirmaatiokäsitysten avulla

on löydettävissä neljä rippikouluopettajatyyppeä: Paimen, Kylväjä, Käännättäjä ja Kastaja. Viimeinen eli yhdeksäs tulos kertoi, että konfirmaatio säilyy toimituksena, jossa liitytään seurakuntaan ja vahvistetaan kaste. Sen kaava on kuitenkin muuttumassa siunauksen ja esirukouksen suuntaan. (Repo 2002, 225–228.)

Vuonna 2008 Outi Huhtajärvi teki opinnäytetyön Viron evankelis-luterilaisen kirkon pappien asennoitumisesta nuorisotyöhön. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten Viron evankelis-luterilaisen kirkon papit asennoituvat kirkon tekemää nuorisotyötä kohtaan. Lisäksi Huhtajärvi selvitti Viron Lapsi- ja nuorisotyön yhdistyksen merkityksellisyyttä ja sitä, millaiset mahdollisuudet sillä on tukea seurakuntia ja pappeja nuorisotyön kentällä. Huhtajärvi tutki myös pappien omia valmiuksia kirkon nuorisotyöhön ja selvitti, pitäisikö heidän mielestään pappisseminaareissa käydä enemmän läpi nuorisotyön metodeja. (Huhtajärvi, 2008.)

Tutkimusta tehdessään Huhtajärvi käytti kvantitatiivista menetelmää ja keräsi tutkimusaineiston kyselylomakkeen avulla. Tutkimuksen vastaukset antoivat tuloksia, joista tärkein oli pappien positiivinen suhtautuminen nuorisotyöhön ja nuorisotyön pitäminen erittäin tärkeänä. Kyselyyn vastanneet papit kokivat kuitenkin, että heidän valmiutensa tehdä kirkon nuorisotyötä ovat hyvin heikot. He toivovatkin seurakuntaan lisää kirkon nuorisotyönohjaajia ja nuoria. Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys koettiin tärkeäksi työn tukijaksi, jolta toivottaisiin muun muassa lisää työnohjausta ja vapaaehtoisille tarkoitettuja koulutuksia. (Huhtajärvi, 2008.)

Opinnäytetyössään Huhtajärvi kertoi myös, että oli hyvin yllättänyt siitä, miten vähän Viron kirkon nuorisotyötä on tutkittu. Hänen mielestään jatkotutkimusta voisi ajatella esimerkiksi pappien ja nuorten odotuksista nuorisotyötä kohtaan, jolloin niitä voisi myös vertailla. (Huhtajärvi, 2008.) Huhtajärven opinnäytetyö liittyi merkittävästi evankelis-luterilaisen kirkon työhön nuorten parissa, mutta pappien näkökulmasta. Omakin opinnäytetyöni tarkastelee Viron evankelis-luterilaisen kirkon työtä nuorten parissa, mutta nuorten näkökulmasta.

3 KATSE VIRON HISTORIAAN JA NYKYPÄIVÄÄN

3.1 Viron historia

Viron menneisyys on hyvin monivaiheinen sekä poliittisesti että historiallisesti. Historia pitää sisällään monia mullistavia ja merkittäviä käänteitä ja tapahtumia, jotka vielä tänäkin päivänä näkyvät Viron ja virolaisten elämässä. Viro on ollut monien eri maiden hallinnassa ja tarkkailussa, ja siten myös virolaisten uskonnollisuus on vaihdellut, ja sen harjoittamista on niin sanotusti vahdittu ulkopuolisten toimesta. On tärkeää käydä läpi Viron historian vaihteita, koska vasta sitä kautta pystyy ymmärtämään tämän päivän Viroa ja sen uskonnollista tilannetta.

3.1.1 Poliittiset vaiheet

Viro vallattiin sotilaallisesti tanskalaisten ja saksalaisten toimesta 1200-luvulla. 1500-luvulla Vanha-Liivinmaa ja Venäjä sekä muut naapurivaltiot sotivat keskenään. Ritarikuntavaltio hajosi ja virolaisten asuttama alue jaettiin Ruotsin, Puolan ja Tanskan kesken. 1600-luvulla Ruotsi valtasi koko Viron hallintaansa ja 1700-luvulla Ruotsin aika Viron hallitsijana päättyi, kun se hävisi Pohjan sodan Venäjälle ja Viro liitettiin Venäjään. (Zetterberg 2007, 55, 155, 177.)

1800-luku on Virossa venäläistämisen aikaa monessa suhteessa, myös politiikan kohdalla. Venäjä aloitti yhtenäistämispolitiikan, jolla tarkoitettiin muun muassa hallinnon ja kulttuurin venäläistämistä. Ensimmäisen venäläistämisaallon päätyttyä Virossa alkoi uusi venäläistämisaika. Vaikka venäläistäminen Virossa yltyi esimerkiksi sensuroinnilla, virolainen kansanliike voimistui, ja poliittinen itsetietoisuus kasvoi sekä esimerkiksi vironkielisen kirjallisuuden määrä nousi. (Zetterberg 2007, 443, 469–473.)

Vuonna 1917 Venäjän hallitus myönsi Virolle väliaikaisen autonomian, mutta myöhemmin virolaiset halusivat irrottautua Neuvosto-Venäjästä kokonaan. Helmikuussa 1918 Viro julistettiin itsenäiseksi. Seuraavaksi kuitenkin Saksa miehitti Viron, ja Neuvosto-Venäjä luopui vaatimuksistaan Viron alueisiin. Viron hallinto järjestettiin uudes-

taan saksalaisten toimesta. Vuosina 1918–1920 käydyssä vapaussodassa virolaiset kukistivat sekä Viroa havittelevat neuvostoliittolaiset että saksalaiset. Saksan ja Neuvostoliiton kiinnostus Viroa kohtaan kuitenkin kasvoi entisestään. (Zetterberg 2007, 485, 502, 512–515.)

Vuosina 1939–1944 Viro joutui luopumaan itsenäisyydestään. Noina vuosina Viro oli vuorotellen sekä Saksan että Neuvostoliiton hallinnassa. Kun Saksa vetäytyi pois Virossa, Neuvostoliiton järjestelmä palautui nopeasti ja kommunismi sai vallan kommunistisen puolueen ollessa ainoa sallittu puolue. Neuvostoliitossa vuonna 1985 aloitettu uudistuspolitiikka alkoi näkyä myös Virossa, joka synnytti itsenäisyyttä vaativan kansanrintaman. Elokuun 20. päivänä vuonna 1991 Viro sai itsenäisyyden, ja samana vuonna se liittyi Yhdistyneisiin Kansakuntiin. Maaliskuussa vuonna 2004 Viro liitettiin Natoon ja toukokuussa vuonna 2004 Euroopan unioniin. (Zetterberg 2007, 605, 657, 717, 736.)

3.1.2 Kristillisyyden vaiheet

Kun kristillinen kirkko jakautui itäiseen ja läntiseen eli ortodoksiseen ja roomalaiskato-liseen kirkkoon vuonna 1054, kiinnostus Baltian pakanakansoja kohtaan kasvoi. 1200-luvun alussa saksalaiset ryhtyivät valtamaan Baltian maita, toivat mukanaan kristinuskon ja alkoivat käännättää kansalaisia kristinuskoon. Kun tietty alue oli sotilaallisesti vallattu, asukkaat kastettiin kristinuskoon. Suurimmaksi osaksi kastaminen sujui rauhallisesti, mutta moni halusi pitää kiinni omista pakanallisista uskomuksistaan ja usein kastajien lähdettyä, he palasivat takaisin entiseen uskontoonsa. Samaan aikaan kastamisen kanssa alettiin muodostaa seurakuntia ja rakennettiin kirkkoja. (Zetterberg 2007, 56–58, 85, 90.)

Vuonna 1517 Luther aloitti uskonpuhdistuksen ja toi luterilaisuuden katolisuuden rinnalle. Pikkuhiljaa myös Virossa ryhdyttiin kannattamaan luterilaisuutta ja asetuttiin katolisuuden vastustajiksi. Vuonna 1554 luterilaisuus julistettiin lailliseksi uskonnoksi. 1500–1600-luvuilla käydyin pitkän sotajakson vuoksi Viron kirkollinen elämä ja kirkkohallinto heikkenivät. Suurin osa kirkkorakennuksista oli tuhoutunut, ja ihmiset turvautuivat taikauskoon ja pakanallisiin uskomuksiin. Viron liittyttyä kokonaan Ruotsiin vuonna 1629, ainoastaan luterilaisuus oli vallitseva uskonto. Sotien tauottua 1620-

luvulla kirkollista elämää yritettiin elvyttää. Kristinusko ei saanut kansaa niin sanotusti puolelleen, vaan pakanuus oli hyvin yleistä. (Zetterberg 2007, 148–152, 231.)

Vuonna 1710 Viron johtoon nousi Venäjä, mutta se ei ollut kiinnostunut luterilaisuudesta, joten se sai olla rauhassa. Vuonna 1832 perustettiin Venäjän evankelis-luterilainen kirkko, ja uuden kirkkolain myötä ortodoksisesta kirkosta tuli Viron valtionkirkko. Vaikka suurin osa Viron asukkaista oli luterilaisia, ortodoksisen kirkon suosio nousi 1800-luvun lopulla merkittävästi. Viroa venäläistettiin, siten että ortodoksisuutta tuotiin esille ja luterilaisuus yritettiin poistaa. Luterilaisia pappeja vastaan käytiin oikeudenkäyntejä ja uusien seurakuntien perustaminen kiellettiin. (Zetterberg 2007, 313, 396–398, 454.)

Vuonna 1922 Viron luterilaiseen kirkkoon kuului 78 prosenttia Viron väestöstä. Vuonna 1920 hyväksytty Viron perustuslaki tarkoitti kirkon ja valtion eroamista. Perustuslaki muutti kirkon asemaa ja poisti kouluista uskonnonopetuksen. Vuonna 1923 uskonnonopetuksesta järjestettiin kuitenkin kansanäänestys. Sen perusteella uskonnonopetuksesta tuli vapaaehtoinen oppiaine, jota tuli järjestää koulussa opetusta haluaville. Pikkuhiljaa kansa alkoi vieraantua kirkosta, ja kirkollisten toimitusten määrä väheni. Vuonna 1934 kirkon jäsenmaksun vuosittain maksaneita oli 30 prosenttia väestöstä. (Repo 2002, 71–75, 85.)

Luterilaisen kirkon jälkeen toiseksi suurin uskonnollinen yhteisö oli Viron ortodoksinen kirkko, ja sen jälkeen baptistikirkko, roomalaiskatolinen kirkko ja eräät vähemmistökirkot. Stalinismin aikana Viron evankelis-luterilainen kirkko koki kovia. Neuvostoliiton uskontolait ja kommunistinen puolue vastustivat aktiivisesti kirkon toimintaa. Vastasyn-tyneiden kastaminen ja kirkollisen avioliittoon vihkiminen vähenivät. Myös rippikoulu menetti suosionsa. Valtiovallan painostus ja maksavien jäsenten väheneminen heikensivät kirkon asemaa ja taloutta, ja sitä kautta toiminnan järjestämistä. Pappeja oli vähän, joten moni pappi hoiti useamman seurakunnan asioita. Uskonnonvastaisen taistelun ja maallistumisen takia kirkko menetti asemansa virolaisten ihmisten elämässä. Kirkon suosio kuitenkin kasvoi 1980-luvun lopulla ja 1990-luvun alussa. Vuonna 1988 kastettujen määrä oli yli seitsenkertainen ja konfirmoitujen määrä oli kuusinkertainen verrattuna kymmenen vuotta aikaisempiin lukemiin. Vuonna 2002 Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa oli 177233 jäsentä, joka oli noin 13 prosenttia väestöstä. Vuonna

2002 ortodoksisessa kirkossa oli 18000 jäsentä ja roomalaiskatolisessa vain 3500 jäsentä. (Zetterberg 2007, 584–586, 708–709.)

3.2 Viron kirkollinen ja uskonnollinen tilanne nykypäivänä

Virossa kaikki kirkot ovat marginaalissa ja suhtautuminen niihin on hyvin ennakkoluuloista. Neuvostoliiton aikainen vieraannuttaminen ja kirkon leimaaminen typerysten asiaksi kasvattaa ennakkoluuloja, eikä kirkko ole niitä pystynyt murtamaan. Evankelis-luterilaisen kirkon ajatellaan kuitenkin olevan kansankirkko. Ajattelu tulee vanhalta ajalta, jolloin vielä 80 prosenttia kuului Viron evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Kirkko tekee yhteistyötä valtion kanssa, esimerkiksi hallituksessa on olemassa uskonnollisten asioiden neuvottelukunta. Joulujumalanpalvelus ja itsenäisyyspäivän aikaan järjestettävä ekumeeninen jumalanpalvelus tuovat kirkon tärkeäksi osaksi yhteiskuntaa. Vuonna 2014 kirkolle avattiin kristillinen perheneuvontakeskus, joka tekee yhteistyötä valtion kanssa. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Tilastot kertovat Viron uskonnottomuudesta. Virossa on kuitenkin nähtävissä uuden ajan henkisyys ja perinteisen pakanauskon elvyttäminen, koska esimerkiksi henkiparantajien kykyihin uskoo 80 prosenttia Viron asukkaista. Kommunisiajan uskonnonopetuksen lakkauttaminen ja kirkkojen kristillisen kasvatuksen kieltäminen näkyy vielä tänäkin päivänä. (Suomen Evankelis-luterilainen Kansanlähetys, yleistä Virossa. i.a.) Uskonopetus ei ole enää kiellettyä, mutta monien nuorten tietämättömyys kristinopin asioista johtuu juuri siitä, että kouluissa vain yhdellä prosentilla on uskonnon tai uskontojen opetusta. Monilla nuorilla ei ole kristillistä kotitaustaa tai pyhäkoulutaustaa, ja monien vanhempien suhtautuminen kirkon toimintaan on nihkeää. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Virolaiset ovat uskonnolliselta käyttäytymiseltään samankaltaisia suomalaisiin verrattuna. Uskonasiat ovat henkilökohtaisia, eikä niistä puhuta muiden kanssa. Tuore uskontososiologinen tutkimus paljastaa, että lähes puolet Viron asukkaista pitää itseään uskonnollisena. Kolmannes on sitä mieltä, että usko on tärkeä, muttei silti kannata mitään uskontokuntaa. Vuonna 2010 johonkin kristilliseen kirkkoon Viron asukkaista kuului noin 30 prosenttia. Viron evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuului 13 prosenttia Viron

väestöstä. (Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetytys. Yleistä Virosta, i.a.) Kirkkojen jäsenmäärät perustuvat arvioihin, koska kirkkoilla ei ole väestörekisteriä. Kirkolla ei myöskään ole verotusoikeutta. (Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetytys. Yleistä Virosta, i.a.) Evankelis-luterilaisen kirkon resurssit ovat hyvin pienet, mutta se taistelee eteenpäin nuorten vastuunkantajien avulla (Keinonen, 2013).

Viron kirkon lähetyskeskuksen johtaja Leevi Reinaru kommentoi virolaista elämäntapaa kartoittanutta tutkimusta Tallinnan lähettipäivillä 6. lokakuuta 2013. Reinarun mukaan tutkimus antaa pohjaa seurakunnille pohtia ja analysoida omaa työtään. Tutkimuksen mukaan 10 prosenttia lukee Raamattua päivittäin, 30 prosenttia rukoilee ja 27 prosenttia ei rukoile kyselyyn vastanneista seurakuntalaisista. Vain 2,6 prosenttia kaikista 15–20-vuotiaista Viron nuorista piti uskoa merkityksellisenä omassa elämässään. Reinaru haluaa korostaa Raamatun lukemisen ja rukoilemisen opettelua sekä nuorisotyötä Viron evankelis-luterilaisen kirkon työssä. (Kansanlähetytys SEKL, 2013.)

3.3 Virolaiset nuoret nykypäivänä

Vuonna 2010–2011 kerättiin tutkimustietoa nuorista ja nuorisotyöstä Virossa, jonka tuloksia kerättiin nuorisotyön seurantakirjaan. Vuoden 2011 alussa Viron asukkaista 24 prosenttia oli 7-26-vuotiaita nuoria. Määrä on kuitenkin laskussa, koska syntyvyys pienenee ja nuorten maastamuutto kasvaa. Vuoden 2012 alussa 7-26-vuotiaiden määrä Viron asukasluvusta oli 23,4 prosenttia. Vuonna 2011 ja 2012 yli 50 prosenttia 15–26-vuotiaista nuorista opiskeli. Samasta ikäluokasta lähes joka kymmenes oli ilman työtä tai koulutusta. Nuoret ovat hyvin aktiivisia osallistumaan vapaaehtoisesti nuorisotyön erilaisiin toimintoihin. Vuoden 2010–2011 aikaisen tutkimuksen mukaan esimerkiksi puolet 10–18-vuotiaista nuorista oli viimeisen kolmen vuoden aikana osallistunut enempään kuin kolmeen harrastukseen. Nuorempien suosiossa olivat esimerkiksi erilaiset harrastukset, nuortenleirit ja nuorisotilojen käyttö. Vuoden 2011 seurantakirjan mukaan vanhemmat ovat sitä mieltä, että nuorisotyö on antanut tietoa ja taitoja lastensa tulevaisuutta varten. Joidenkin vanhempien mielestä nuorisotyö on tehnyt lapsista ja nuorista vastuullisempia ja auttanut heitä esimerkiksi tekemään tietoihin perustuvia valintoja sekä auttanut työllistymään ja suunnittelemaan tulevaisuuden koulutusta ja yrittä-

yyttä. (The Youth Department of the Ministry of Education and Research & the Estonian Youth Work Centre 2011 ja 2012.)

Elämäntahti on hyvin kiivasta, ja nuoret itsenäistyvät liian nopeasti toimimaan omillaan. Virossa palkat ovat pienet ja tuloerojen kasvu on nähtävissä. Ne vanhemmat, joilla on töitä, tekevät usein useampaa työtä, joka tarkoittaa, että lapset ovat paljon yksinään. Virossa perheet ovatkin aika kovilla ja rikkinäisiä. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.) Moni vanhempi lähtee töihin ulkomaille, jolloin lapset ovat yksin, sukulaisten tai tuttavien luona. Tilastojen mukaan noin 30000–40000 virolaisella on työsuhte ulkomailla. Joissakin tapauksissa ilman vanhempien valvontaa asuvien lasten on huomattu muun muassa käyttävän vaarallisia päihteitä ja oleskelevan kaduilla. Lapsityön ja lastensuojelutyön puolella on noussut esille useita ongelmia lapsiin ja nuoriin kohdistuen. Ongelmaperheissä on huomattavissa lasten väärinkohtelua ja lasten riskikäyttäytymistä eli alkoholinkäyttöä, tupakointia, liikennesääntöjen rikkomista ja huumeidien kokeilua tai käyttöä. Joidenkin lasten kohdalla ongelmana on kouluvelvollisuuden rikkominen ja erilaisten rikosten tekeminen. (Tulva, Uuden vuosisadan lapset ja nuoret Virossa: haasteita, ongelmia ja ratkaisukeinoja, i.a.)

Virossa koulunkäynti on erittäin vaativaa. Ala-aste ja yläaste käydään samalla tavalla kuin Suomessa. Ala-aste kestää kuusi vuotta ja yläaste kestää kolme vuotta. Lukio ja ammattikoulu eivät ole ilmaisia. Yliopiston maksullisuus riippuu siitä, miten hyvä olet koulussa. Jos sinulla on hyvät arvosanat, sinulla on mahdollisuus päästä opiskelemaan ilmaiselle paikalle. Virossa ei ole mahdollisuutta jäädä elämään sosiaalityöksi, joten jos nuori ei yläasteen jälkeen saa koulutuspaikkaa, on mentävä töihin. Jos on mahdollista, moni asuu vanhempiensa luona. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

3.4 Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys

Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistyksen työntekijöinä toimivat Triin Salmu, Pia Ruotsala ja Titta Hämäläinen, jota haastattelin opinnäytetyötäni varten. Yhdistyksen tavoitteena on olla tukemassa, kehittämässä ja koordinoimassa Viron evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien lapsi- ja nuorisotyötä. Tavoitteena on,

että ainakin yhdistyksellä olisi tieto siitä, missä tapahtuu ja mitä tapahtuu. Yhdistyksen tarkoituksena on tutustua ihmisiin, jolloin on mahdollisuus auttaa luomaan erilaisia verkostoja. Yhdistys pyrkii viemään tietoa myös papeille, jotka hyvin harvoin tekevät kirkon nuorisotyötä. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Yksi yhdistyksen tärkeimmistä työmuodoista on erilaisten tilaisuuksien järjestäminen, joissa työntekijöillä on mahdollisuus tavata toisiaan sekä vaihtaa ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Joka kesä yhdistyksen toimesta järjestetään lapsityöntekijöiden kesäpäivät, jotka pitävät sisällään koulutusta, virkistäytymistä ja hengellistä virkistäytymistä. Kaksi kertaa vuodessa järjestetään nuorisotyöntekijöiden koulutus eli nuorisotyöntekijöiden seminaarit. Koulutusta pyritään kehittämään muun muassa siten, että jokaisella seurakunnassa toimivalla nuorella olisi mentori opastamassa. Tavoitteena olisi, että kun nuori on käynyt nuorisotyöntekijöiden koulutuksen, toisena tai kolmantena vuotena käytäisiin raamattu- ja lähetyskurssi. Sen jälkeen nuorelle on hyvät valmiudet tehdä nuorisotyötä seurakunnassa. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Näiden koulutusten lisäksi yhdistys järjestää yhdessä lähetyskeskuksen ja teologisen instituutin kanssa yhden lukuvuoden kestävästä raamattu- ja lähetyskurssin, joka on suunnattu 18–30-vuotiaille nuorille aikuisille. Kurssi toimii nyt neljättä vuotta, jonka aikana yhteensä noin 60 nuorta aikuista on käynyt kurssin. Raamattu- ja lähetyskurssin tarkoituksena on, että sen aikana nuori aikuinen voi oppia tuntemaan paremmin Raamattua ja käyttämään sitä jokapäiväisessä elämässään. Kurssin käyneet nuoret aikuiset ovat sanoneet, että kurssi on tuonut paljon varmuutta ja tietoa seurakunnassa toimimiseen ja opettamiseen. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Koulutusten lisäksi yhdistys järjestää erilaisia tapahtumia, esimerkiksi kirkon nuorisopäiviä. Kolmas työmuoto on erilaisten materiaalien tuottaminen ja julkaiseminen. Yhdistys julkaisee muun muassa erilaisia tarinakirjoja, perheiden rukouskirjoja ja työoppaita. Itse yhdistys ei järjestä mitään säännöllistä toimintaa, johon nuoret voisivat tulla. Tavoitteena on kuitenkin se, että nuori löytäisi itselleen kotiseurakunnan. Silloin on loogista, että seurakunnat järjestävät säännöllistä toimintaa, ja yhdistyksen työntekijät tekevät esimerkiksi vierailuja nuorteniltoihin. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

3.5 Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö

Virossa on yhteensä 167 evankelis-luterilaista seurakuntaa, joista 30 tekee säännöllistä kirkon nuorisotyötä. Se on vähän, koska esimerkiksi lapsityötä tehdään jo noin 130 seurakunnassa. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.) Tällä hetkellä Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa on viisi palkattua nuorisotyöntekijää, mutta neljällä heistä on myös toinen työ (Hämäläinen, 2009). Pääasiassa nuorisotyötä tekevät vapaaehtoiset nuoret, jotka ovatkin innokkaita järjestämään toimintaa toisille nuorille. Noissa 30 seurakunnassa, joissa nuorisotyötä tehdään, ei myöskään välttämättä ole nuorisotyötä tekevää pappia. Vapaaehtoiset nuoret eivät saa koulutusta nuorisotyön tekemiseen, mutta useimmissa seurakunnissa pappi tietää, mitä nuoret tekevät ja pitävät nuorisotyötä tärkeänä. Heillä itsellään ei kuitenkaan ole valmiuksia tehdä sitä. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.) Outi Huhtajärven tutkimus Viron evankelisluterilaisen kirkon pappien suhtautumisesta nuorisotyöhön kertoo, että papit suhtautuvat nuorisotyöhön positiivisesti ja pitävät sitä tärkeänä. Pappien omat valmiudet tehdä nuorisotyötä olivat kuitenkin heikot. (Huhtajärvi, 2008.) Niissä seurakunnissa, joissa pappi jollakin tavalla osoittaa kiinnostuksensa nuorisotyötä kohtaan, sen tekeminen seurakunnassa myös jatkuu (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015).

Kirkon nuorisotyön piirissä nuoret ovat yleensä yli 12-vuotiaita, toisin sanoen; nuorisotyön piiriin tullaan, kun ollaan liian vanhoja pyhäkoulun toimintaan. Rippikoulu on mahdollista käydä 15-vuotiaana, mutta Virossa ei kuitenkaan ole samanlaista rippikoulukulttuuria kuin Suomessa. Monia nuoria ei ole edes kastettu, mutta jossakin vaiheessa he haluavat liittyä kirkkoon ja silloin nuori kastetaan ja konfirmoidaan. Rippikoulua mainostetaan seurakuntaan tuleville nuorille. Niille nuorille, jotka tulevat seurakuntaan, se onkin luonnollinen asia. Moni tulee kuitenkin rippikouluun siksi, että heitä on pyydetty kummiksi, tai he haluavat kastaa oman lapsensa tai haluavat mennä kirkossa naimisiin. Vuonna 2014 konfirmoitiin noin 1500 henkeä, joista vain murto-osa oli nuoria. Moni käykin rippikoulunsa vasta 18-vuotiaana, mutta suurin konfirmoitu ikäluokka on 20–30-vuotiaat. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Useimmiten nuorisotyö tarkoittaa nuorteniltojen järjestämistä, joissa Raamattu ja sen opetus ovat suuressa osassa. Myös nuortenleirit ovat yksi nuorisotyön työmuoto. Joissakin seurakunnissa on raamatturyhmiä ja jossakin järjestetään jalkapallotoimintaa, johon liittyy raamattuopetusta. Virossa järjestetään myös jonkin verran nuorille suunnattuja jumalanpalveluksia tai messuja. Tällaisissa jumalanpalveluksissa/messuissa pappi asettaa ehtoollisen, mutta nuoret tekevät kaiken muun, esimerkiksi todistavat ja saarnaavat. Virossa seurakuntien nuortenporukat on hyvin pieniä. Joskus pieni seurakuntaporukka lähtee käymään jossakin yhteisessä isossa tapahtumassa, esimerkiksi nuorten talvipäivillä, kirkon nuorisopäivillä tai toisten seurakuntien nuortenilloissa. Nuorisotyön puolella toimintaa on jonkin verran myös ystävyysseurakuntatoiminnan kautta. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Yhtenä hyvänä esimerkkinä nuorille suunnatusta toiminnasta on Järgmine Peatus eli Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisopäivät. Ne järjestettiin ensimmäisen kerran noin 1930-luvulla. Ne jouduttiin kuitenkin lopettamaan sodan ja miehityksen takia. 1990-luvulla järjestettiin ensimmäiset uuden ajan kirkon nuorisopäivät ja siitä lähtien niitä on järjestetty joka vuosi. Kirkon nuorisopäivien pääjärjestäjänä ja taloudellisena vastuunkantajana toimii Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys. Tapahtuman järjestävä tiimi koostuu eri seurakuntien edustajista, jotka ovat pääasiassa nuoria seurakuntalaisia. Tapahtumaa mainostetaan seurakuntien kautta, nuorten Pluss-lehdessä, lehden kotisivuilla ja radiomainoksina sekä facebookissa. Vuonna 2014 kirkon nuorisopäivät tavoitti 220 nuorta, jotka olivat pääasiassa 14-ikävuodesta ylöspäin. Välillä määrä on ollut laskussa, mutta tällä hetkellä seurakunnassa alkaa olla vanhempia nuoria, jotka vievät oman seurakuntansa nuoret erilaisiin tapahtumiin. (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015.)

Kirkon nuorisopäivillä on tarjolla paljon tekemistä, esimerkiksi urheilu- ja pajatoimintaa sekä raamattupiirejä ja jumalanpalveluksia. Kirkon nuorisopäivien ajatuksena on etsiä Jeesusta tänään ja jokapäiväisessä elämässä. Järgmine Peatus on nuoren uskoa kasvattava ja vahvistava paikka. Moni nuori on sanonut, että tämä on ollut se paikka, mistä on löytänyt Jumalan. Nuori on käynyt jo seurakunnassa, mutta ei ole oikein ymmärtänyt mitään. Jotkut nuoret ovat sanoneet, että kylällä ja koulussa ei ole ketään muuta, joka uskoo ja jolle puhua näistä asioista. Kirkon nuorisopäivillä on saanut huomata, että onkin ihan normaali ja myös uskovia on muita. (Titta Hämäläinen, henkilökohtai-

nen tiedonanto 23.3.2015.) Tänä vuonna kirkon nuorisopäivät järjestetään 9.-12. heinäkuuta 2015.

3.6 Kirkon nuorisotyö Suomessa

Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyötä ja sen tilannetta tarkasteltaessa Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa tehtävä nuorisotyö on hyvä vertailupohja. Suomessa kirkon nuorisotyö on hyvin järjestetty ja organisoitu. Esimerkkinä on nuorisotyön jakaminen työalueisiin. Viro voisi saada paljon oppia Suomessa tehtävästä kirkon nuorisotyöstä.

Kirkon perustehtäviin lukeutuva kirkon nuorisotyö määritellään kristilliseksi kasvatukseksi, jonka tavoitteena on toteuttaa kasteeseen perustuvaa kasvatus- ja opetustehtävää. Sen tavoitteena on myös olla tukemassa nuoria ja heidän perheitään kristillisessä kasvatuksessa. Nuorten parissa työskenteleviä nuorisotyönohjaajia kutsutaan kasvatuksen työntekijöiksi. (Launonen 2007, 78; 2008, 221; Suomen evankelis-luterilainen kirkko, i.a.) Sanotaan, että kirkon nuorisotyö on hengellistä toimintaa ja kristillistä kasvatus- ta. Näiden lisäksi se on kuitenkin myös pedagogista ja sosiaalista toimintaa; sosiaalipedagogiikkaa ja diakoniaa. Yhdessä ne muodostavat hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen toiminnan kolmiyhteyden. Hengellinen toiminta muodostuu yksilön ja yhteisön uskosta ja sen harjoittamiseen liittyvistä toiminnoista, esimerkiksi hartauksista, rukouksista, Raamatun käytöstä ja veisuista. Pedagoginen toiminta muodostuu kaikista kasvattamisen ja opettamisen muodoista, joita käytetään lapsi- ja nuorisotyössä. Näitä ovat esimerkiksi pyhäkoulu ja rippikoulu. Sosiaalinen toiminta muodostuu pyrkimyksestä ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta sekä pyrkimyksestä organisoida toimintaa eri ryhmien ja yhteisöjen kanssa. (Launonen 2007, 85.)

Nuorisotyönmuotoja ovat muun muassa isostoiminta, leirit ja retket sekä pienryhmätoiminta ja kouluyhteistyö. Kirkon nuorisotyön piirissä olevat nuoret ovat pääsääntöisesti 14–17-vuotiaita, mutta laajemmalti ajateltuna nuorilla tarkoitetaan 7-29-vuotiaita nuoria. (Suomen evankelisluterilainen kirkko, i.a.) Kirkon lapsi- ja nuorisotyötä on ryhdytty käsittelemään yhtenä isona kokonaisuutena. Lapsi- ja nuorisotyönstrategia koskee 0-29-vuotiaita, mutta nuorisotyön vakiintunut määrittely alkaa kouluikäisistä. Nuorisotyö on

jaettu kolmeen työalueeseen; varhaisnuorisotyö kohdistuu 7-14-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin, nuorisotyö kohdistuu 15–18-vuotiaisiin nuoriin, ja nuorten aikuisten kanssa tehtävä työ kohdistuu 18–29-vuotiaisiin aikuisiin. (Launonen 2007, 82.)

Kirkko muutosten keskellä -julkaisu kertoo, että varhaisnuorisotyön puolella jo pidemmän aikaa tärkeimpänä työmuotona ovat olleet erilaiset kerhot. Kerhot tavoittavat parhaiten 7-11-vuotiaat lapset, mutta 12–14-vuotiaiden tavoittaminen on jo haasteellisempaa. Suuressa suosiossa ovat myös varhaisnuorille järjestettävät retket ja leirit, mutta myös seurakuntien partiotoiminnot kokoavat lapsia ja nuoria seurakunnan toimintaan. Perinteinen pyhäkoulutoiminta tavoittaa kouluikäisiä ja perinteisen kerhotoiminnan rinnalle on tullut iltapäiväkerhotoimintaa. (Launonen 2007, 82–83.)

Kirkon varsinainen nuorisotyö näkyy seurakuntien rippikoulutoiminnassa. Rippikoulun suosio Suomessa on pysynyt vahvana, vaikka kirkkoon kuuluvien osuus on laskussa. 15-vuotiaista nuorista noin 90 prosenttia käy rippikoulun vuosittain. Yksi syy rippikoulun suosiolle löytyy isostoiminnasta. Isostoiminta antaa rippikoululle luontevan jatkumon. Tällaisen kokoontuvan toiminnan lisäksi seurakunta pyrkii tekemään yhteistyötä koulujen, kunnan nuorisotyön ja erilaisten järjestöjen, esimerkiksi urheiluseurojen kanssa. Perusnuorisotyön lisäksi seurakunta tekee erityisnuorisotyötä. Kirkko muutosten keskellä -julkaisu avaa etsivän nuoriso- ja varhaisnuorisotyön käsitettä. Tässä työssä korostetaan lähimmäiskeskeisyyttä. Tarkoituksena on tavoittaa niitä lapsia ja nuoria, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai ovat jo syrjäytyneet. Erityisnuorisotyötä on esimerkiksi Saapas-toiminta eli katupartiointi. (Launonen 2007, 83–84.)

Kirkko muutosten keskellä -julkaisu kertoo, että nuoret aikuiset ovat jo pitkään olleet yksi kirkon suurimmista kysymyksistä. Rippikoulun jälkeen nuoret ovat muutaman vuoden ajan mukana seurakunnan toiminnassa, jonka jälkeen he katoavat seurakunnan toiminnasta. Opiskelujen alkaminen, asuinpaikkakunnan vaihtaminen ja työelämään siirtyminen ovat usein syynä nuorten aikuisten vähäiselle osallistumiselle. Nuoria aikuisia voidaan nähdä kuitenkin vapaaehtoistoiminnassa, esimerkiksi erityisnuorisotyön puolella. (Launonen 2007, 84.)

4 NUOREN HENGELLINEN KASVU

4.1 Hengellisen kasvun vaiheet

Nuoren hengellisessä kasvussa on kyse uskon kehittymisestä. Usko kehittyy vaihe vaiheelta ja jokainen uskon kehityksen vaihe voidaan nimetä erikseen. James W. Fowler nimeää yhteensä kuusi kehitysvaihetta; intuitiivis-projektiivinen, myyttis-kirjaimellinen, synteettis-sovinnainen, individualistis-reflektiivinen, konjunkttiivinen ja universaali. Näitä kuutta vaihetta edeltää vielä pohjustusvaihe, joka voidaan sijoittaa 0-3-ikävuoteen. (Räsänen 2006, 133–147.) Nuoren hengellisen kasvun kohdalla voidaan tarkastella kolmea ensimmäistä vaihetta myyttis-kirjaimellisesta vaiheesta individualistis-reflektiiviseen, jolloin voidaan tarkastella uskon kehitystä varhaisnuoruudesta varhaisaikuisuuteen.

Myyttis-kirjaimellinen uskon vaihe on pääasiassa kouluikäisten kehitysvaihe eli kuusi-vuotiaista eteenpäin. Tämä vaihe voi kuitenkin esiintyä vielä nuoruus- ja aikuisiälläkin. Tässä vaiheessa erilaisilla kertomuksilla, uskomuksilla ja symboleilla on suuri merkitys ja ne tulkitaan kirjaimellisesti. (Oikarinen 1993, 77.) Maailmankuva on konkreettinen, eikä ihminen kykene refleктоivaan ajatteluun. Niinpä asioiden pohtiminen ja arvioiminen avoimesti useammasta näkökulmasta on hankalaa. Myös jumalakuva on yksinkertainen; Jumala antaa palkkion hyvistä teoista, rangaistuksen pahoista teoista. Uskontokasvatuksen ja hengellisen ohjauksen osalta tässä vaiheessa on mielenkiintoinen piirre, jota kutsutaan niin sanotuksi 11-vuotiaan ateismiksi. Uskontokasvatuksen saanut lapsi voi pettyä Jumalaan, kun huomaakin, ettei hyvistä teoista aina palkita, eikä pahoista teoista aina rangaista. Myös uskontokasvatuksen ulkopuolelle jäänyt lapsi voi torjua Jumalan elämästään, koska niin sanottuja pikavoittoja ei ole Häneltä saatavana. (Räsänen 2006, 138–139.)

Seuraava vaihe eli synteettis-sovinnainen uskon kehityksen vaihe esiintyy pääasiassa murrosiässä. Maailman kuvan laajentuessa perhepiirin ulkopuolelle kaverit, koulu, ja tiedotusvälineet alkavat rakentaa yksilön maailmankuvaa. Tässä vaiheessa ihminen alkaa mukautua toisten odotuksiin ja arviointeihin, koska ote omaan identiteettiin ja itsenäiseen arviontiin on heikko. Niistä kiinnipitäminen ja niihin pyrkiminen voi myöhem-

min häiritä ihmisen kykyä toimia ja arvioida itsenäisesti. (Oikarinen 1993, 80–81.) Oman minuuden ja arvojen etsiminen sekä oman elämän tarkoituksen etsiminen ovat tärkeässä osassa. Tässä vaiheessa ihmiselle on tyypillistä, että hän haluaa elää tiiviisti Jumalan ja tärkeiden ihmisten kanssa. Ihminen kaipaa sellaista kirkollista julistusta, josta hän saa emotionaalista tukea oman persoonan vahvistamiseen ja voimaannuttamiseen. Tässä vaiheessa olevien kirkkokäsitys on ideaalinen ja romantisoitu. Kirkon jäsenet omaavat samanlaiset arvot ja uskomukset, muodostavat yhtenäisen ja sitoutuneen palvelijoiden ja vapaaehtoisten ryhmän. He kantavat toistensa taakkoja ja pyrkivät tuomaan Kristuksen ruumista maan päälle. Huomattavissa on riippuvuus tietystä ihmisestä tai yhteisöstä, joka voidaan havaita esimerkiksi hengellisessä ohjauksessa. (Räsänen 2006, 140–142.)

Individualistis-reflektiiviseen vaiheeseen siirrytään varhaisaikuisuudessa. Synteettis-sovinnaisesta vaiheesta tähän vaiheeseen siirtyminen on usein haastava elämänvaihe. Nuoren on otettava vakavasti vastuu omasta sitoutumisestaan, elämäntyylistään, asenteistaan ja uskomuksistaan. (Oikarinen 1993, 84.) Individualistis-reflektiivisessä vaiheessa ihminen ei halua elää enää toisten asettamien odotusten mukaan, vaan minuus ja oma maailmankatsomus eriytyvät toisten ihmisten käsityksistä. Myös uskonnollisille symboleille halutaan luoda uudenlaisia merkityksiä. Tämän uskonvaiheen ihmiset ovatkin varmasti kiinnostuneet hengellisestä ohjauksesta. He ovat löytäneet oman minuutensa, mutta etsivät vielä omaa paikkaansa seurakunnassa. He kaipaavat tunnustuksellista julistusta ja tukea itsensä löytämiseen. Tässä vaiheessa kirkon toivotaan olevan hengähdyspaikka, jossa voi levähtää tehtävien ja vastuunkantamisen keskellä ja tavata samanhenkisiä ihmisiä. Ihminen arvostaa kristinuskoa sen perusteella, miten se tukee minuuden rakentumista. Tämän uskon vaiheen ihminen tarvitsee sellaista uskonnollista johtajuutta, jossa ihmisellä itsellä on mahdollisuus mennä keskustelemaan ja jopa väittelemään papin kanssa. Tässä vaiheessa ihminen kaipaa järkevää ja perusteltua uskoa. (Räsänen 2006, 142–144.)

4.2 Hengellisen kasvun tukeminen

Uskon kehityksessä hengellinen ohjaaja voi parhaiten auttaa herättämällä kysymyksiä. Hän voi kannustaa pohtimaan, miten asiat ovat ja miten ne voisivat olla. Ihmisen on

tärkeä antaa aikaa muutokselle ja luottaa siihen, että muutokset tapahtuvat silloin, kun niiden kuuluukin tapahtua. Me muutumme Jumalan tehdessä työtään meissä. (Räsänen 2006, 149.)

Hengellisen ohjauksen tavoitteena on ohjata ihmisiä kulkemaan kohti Raamatun sanaa ja kristinoppia (Räsänen 2006, 136). Hengellisessä ohjauksessa ja matkakumppanuudessa on tärkeää antaa tilaa Jumalan ja ihmisen kohtaamiselle sekä kuunnella, mitä Jumala puhuu. Jumala on läsnä tämän hetkisessä elämässä, ei vain tietyllä hengellisellä alueella arkisen elämämme ulkopuolella. Ohjauksessa ihminen ohjataan uskon alkulähteille ja sukupolvien uskon kannateltavaksi. Me elämme tradition keskellä, joka vie meitä eteenpäin. On tärkeää muistaa, että ihminen ei voi sulkea silmiään ympäröivältä maailmalta. Ihmiset etsivät elämäänsä merkitystä ja hengellistä sisältöä. Kirkossa puhuttua kieltä on usein vaikea ymmärtää, siksi tarvitaan kokemuksen kieltä; toista ihmistä ja hengellistä matkakumppanuutta. (Holopainen 2008, 371–374.)

Hengellisen ohjauksen perusasetelmaa kutsutaan kahden ihmisen matkakumppanuudeksi (Häyrynen 2006, 154). Luterilaisessa perinteessä onkin alettu puhua hengellisestä matkakumppanuudesta hengellisen ohjauksen sijaan. Tällöin voidaan ajatella, että ohjaajan ja ohjattavan suhde on tasavertaisempi. Tampereen hiippakunnan vuosikirjan mukaan matkakumppanin tehtävänä on auttaa toista tunnistamaan Jumalan puhuttelu omassa elämässään ja vastaamaan siihen. Hänen tehtävänä on myös auttaa toista syventymään omassa uskossaan Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen, ja elämään todeksi tätä suhdetta ja sen seurauksia omassa elämässään. Holopaisen mukaan hengellinen matkakumppani voi olla ystävä tai tuttu, jota yhdistää yhteinen usko ja jonka kautta hän voi jakaa omaa elämäänsä ja rohkaisua. Näin ollen matkakumppanuus koskee jokaista kristittyä. Hengelliseltä ohjaajalta taas vaaditaan enemmän hengellistä kypsyyttä ja ohjaustaitoja kuin hengelliseltä matkakumppanilta. (Holopainen 2008, 368–369.) Matkakumppanina voi olla vain toinen saman tien kulkija. Kumpikaan heistä ei ole perillä tai valmis, ja usein he ovat eri kohdissa omalla hengellisellä matkallaan. Toinen on jo käynyt läpi vaiherikasta taivalta, kun taas toinen voi olla vasta alkutaipaleella omalla matkallaan. Molemmilla on yhteinen päämäärä, he elävät kristittynä saatua kutsumusta todeksi omassa elämässään. (Häyrynen 2006, 154.)

Hengellinen ohjaus on myös tärkeässä osassa seurakunnan perustoimintaa. Se näkyy muun muassa jumalanpalveluselämän vastavuoroisuudessa (synnintunnustus-synninpäästö). Hengellistä ohjausta voivat antaa pappien lisäksi muutkin seurakunnan työntekijät omien tehtäviensä parissa. Rippikoulu- ja nuorisotyössä työntekijän tulee viestittää nuorille, että hän on paikalla myös henkilökohtaista keskustelua varten. Nuoret tarvitsevat aikuisia myös kodin ulkopuolelta, jotka välittävät ja ovat kiinnostuneita nuorten ajatuksista. Oikean asenteen omaaminen on tärkeää. Hengellisen ohjaajan ei saa asettua ohjattavan yläpuolelle, vaan hänen tulee kuunnella ja kysellä, opettamisen ja neuvomisen sijaan. Hengellisellä ohjaajalla ei tarvitse olla valmiita vastauksia. Tärkeintä on kulkea rinnalla ja antaa mahdollisuuksia ihmisen ja Jumalan kohtaamiselle. (Heikinheimo 2006, 220–229.)

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Keräsin tutkimusta varten virolaisten seurakuntanuorten ajatuksia ja kokemuksia Viron evankelis-luterilaisen kirkon toiminnasta nuorten parissa. Toisin sanoen, keräsin tutkimusta varten niiden nuorten ajatuksia ja kokemuksia, jotka olivat tulleet näille kyseisille kirkon nuorisopäiville; Järgmine Peatus -tapahtumaan 9.-12. heinäkuuta 2015. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten Viron evankelis-luterilainen kirkko tavoittaa virolaiset nuoret tänä päivänä. Toisena merkittävänä asiana oli tarkoitus selvittää, miten evankelis-luterilaisen kirkon toiminta tukee virolaisten nuorten hengellistä kasvua. Tarkoituksena oli myös selvittää, miten nuoret itse haluaisivat kehittää kirkon toimintaa, jotta toiminta tavoittaisi ja tukisi nuoria paremmin. Yhteistyötahoni puolesta esitettiin ajatuksia, joiden mukaan tutkimuksen kautta olisi mielenkiintoista saada tietoa myös siitä, miten nuoret itse ovat lähteneet seurakuntien toimintaan ja millaiseen seurakunnan toimintaan heillä itsellään on tapana osallistua. Tietoa olisi mielenkiintoista saada myös siitä, mikä nuorten uskoa ja hengellistä kasvua tällä hetkellä tukee parhaiten, ja onko heillä esimerkiksi omaa hengellistä ohjaajaa. Olisi mielenkiintoista myös selvittää, mitä he omasta mielestään tarvitsisivat lisää oman hengellisen kasvunsa tukemiseen.

Tutkimuksen avulla nuoret pääsivät itse kertomaan ja siten vaikuttamaan seurakunnissa tehtävään työhön nuorten parissa. Tutkimuksen yhtenä tavoitteena oli tuoda tietoa opin- näytetyöni yhteistyötaholle; Viron evankelisluterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistykselle. Tietojen avulla yhdistys pystyy tarttumaan juuri niihin seurakunnan asioihin, joihin juuri nuoret itse kokevat tarvetta tarttua. Tutkimuksen avulla yhdistys voi viedä tietoa seurakuntien käyttöön, ja samalla se pystyy auttamaan seurakuntia ja seurakunnissa tehtävää nuorisotyötä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli vastata kolmeen tutkimuskysymykseen, jossa kiteytyivät hyvin pitkälti ne toiveet, jotka yhteistyötaho asetti tutkimukselle.

1. Miten Viron evankelis-luterilainen kirkko tavoittaa virolaiset nuoret?
2. Miten Viron evankelis-luterilaisen kirkon toiminta tukee virolaisten nuorten hengellistä kasvua?
3. Miten Viron evankelis-luterilaisen kirkon toimintaa tulisi kehittää, jotta se tukisi ja tavoittaisi nuoria paremmin?

6 TUTKIMUKSEN KULKU

6.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu

Toteutin tutkimuksen kvantitatiivisella eli määrällisellä menetelmällä, kyselylomakkeen avulla. Kun on kyse toisessa maassa asuvista ja toisen äidinkielen omaavista ihmisistä, on tutkimusaineisto helpompi kerätä kvantitatiivisella menetelmällä, kyselyn avulla. Kysely voidaan kääntää vastaajien omalle äidinkielelle ja tutkittava vastaa kyselyyn ympyröimällä mielestään sopivimman vaihtoehdon. Silloin tutkijan ja tutkittavien ei myöskään tarvitse käydä keskustelua tulkin välityksellä. Vilkan (2007, 28) mukaan kysely on sellainen tutkimusaineiston keruutapa, jossa kaikilta vastaajilta kysytään samat kysymykset, samassa järjestyksessä sekä samalla tavalla. Kysely on hyvä tutkimusaineiston keruutapa silloin, kun tutkittavat ovat hajallaan tai tutkittavien määrä on suuri.

Rakensin kyselylomakkeen (Liite 1) siten, että se muodostuu seitsemästä osiosta. Kyselyn alkuun laitoin tutkimuksesta kertovan saatekirjeen, jonka perusteella tutkittava tekee päätöksen kyselyyn vastaamisesta (Vilka 2007, 80). Kyselylomakkeen kysymykset ovat pääasiassa monivalintakysymyksiä, joissa vastausvaihtoehdot on ennalta määriteltty, ja kysymysten muoto on vakioitu (Vilka 2007, 62). Kyselyn ensimmäinen osio pitää sisällään perustiedot vastaajasta ja hänen osallistumisestaan seurakunnan toimintaan. Toinen osio pitää sisällään kysymyksiä, joilla pyritään selvittämään syytä sille, miten nuori on lähtenyt mukaan seurakunnan toimintaan. Kolmannessa osiossa etsitään syitä sille, miksi nuori käy seurakunnan toiminnassa. Neljännessä osiossa selvitetään, mihin seurakunnan toimintoihin nuori on osallistunut viimeisen kolmen vuoden aikana. Viidennessä osiossa käydään läpi nuorelle ja hänen omalle uskolleen tärkeitä asioita seurakunnassa. Kuudennessa osiossa nuori pääsee vastaamaan väittämiin, jotka käsittelevät seurakuntaa ja tutkittavan omaa uskonelämää. Viimeisessä eli seitsemännessä osiossa nuori vastaa seurakunnan kehittämiseen liittyvään avoimeen kysymykseen. Viimeisen osion vastaukset käänsin yhdessä yhteistyötahon työntekijän kanssa vironkielestä suomeksi.

Jotta pystyin keräämään tutkimusaineiston kirkon nuorisopäivillä, pyysin keräämistä varten luvan Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistyksen joh-

tajalta Triin Salmulta. Tutkimusaineiston keräämisen toteuttamisesta kerrottiin myös kirkon nuorisopäivien leirikirjeessä, joka lähetettiin kotiin nuorille ja heidän vanhemmilleen. Osallistuin Viron kirkon nuorisopäiville kerätäkseni tutkimusaineiston. Ennen kyselylomakkeiden jakoa, minä esittelin tutkimukseni tarkoituksen ja ohjeistin nuoria kyselylomakkeeseen vastaamisessa. Tätä kautta tutkimukseni sai kasvot, jolloin nuoret näkivät, kuka tutkimuksen takana on.

Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisopäiville kokoontui 170–200 osallistujaa. Osallistujista kyselylomakkeen vastaajajoukoksi valikoitui 12–30-vuotiaat varhaisnuoret, nuoret ja nuoret aikuiset. Vastaajien ikä määräytyi Euroopan unionin nuorisostategian antamasta ikähaitarista, jonka mukaan nuorella viitataan 13–30-vuotiaisiin (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014). Vastaajajoukon ikään vaikutti myös se, että lapsityöstä nuorisotyön puolelle siirrytään yleensä 12 vuoden iässä. Minä ja Titta Hämäläinen jaoin yhteensä 120 kyselylomaketta erään ohjelmaosuuden jälkeen. Nuorilla oli kaksi päivää aikaa vastata kyselylomakkeeseen, jonka jälkeen he palauttivat täytetyn lomakkeen infopisteessä olevaan vastauslaatikkoon. Vastausprosenttia nostaakseni kerroin, että vastanneiden kesken arvotaan levy- ja elokuvapalkintoja. Kyselyyn vastaamisesta muistutettiin vielä kyselylomakkeiden jaon jälkeen. Täytettyjä kyselylomakkeita tuotiin takaisin yhteensä 70 kappaletta. Kyselylomakkeen vastausprosentiksi muodostui siten noin 60 prosenttia.

Analysoin tulokset Excelillä, joka on taulukkolaskentaohjelma. Alkuun kirjasin kyselylomakkeen vastaukset Excelille, jonka jälkeen muodostin vastauksista erilaisia kuvioita. Analysoin tuloksia myös ristiintaulukointimenetelmällä. Sen avulla pyrin tarkastelemaan miten, tietyt asiat vaikuttavat toisiinsa eli miten jokin muuttuja vaikuttaa johonkin toiseen muuttujaan (Vilkka 2007, 129). Tarkastelun kohteeksi oli tarkoitus kerätä erilaisia prosenttijakaumia. Kyselylomakkeen avoimen kysymyksen vastaukset analysoin jakamalla vastaukset tiettyjen aiheiden mukaan ryhmiin.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa erityisesti kyselylomakkeen ja tutkimusaineiston keruun onnistuminen. Myös vastausprosentilla ja tässä tapauksessa kyselylomakkeen

kääntämisellä on suuri vaikutus tutkimuksen luotettavuuteen. Kyselylomake oli perusteellinen ja piti sisällään monia kysymyksiä liittyen moniin eri asioihin. Parantelin kyselylomaketta sekä useamman opettajan että yhteistyötahon työntekijän kanssa. Vaikka lopullinen kyselylomake oli mielestäni onnistunut, pohdin, että kysely olisi voinut olla hieman lyhempi ja monivalintakysymyksien sijaan sisältää enemmän avoimia kysymyksiä. Kirjoittaminen vaatii totta kai enemmän keskittymistä kuin vaihtoehtojen ympäröiminen monivalintakysymyksissä. Kyselylomakkeen avoimen kysymyksen vastaukset antoivat kuitenkin ymmärtää, että avoimet kysymykset olisivat voineet antaa paremman kuvan todellisuudesta. Kyselylomakkeita läpi käydessä huomasin, että lomakkeen pituudella oli negatiivisia vaikutuksia tutkimuksen luotettavuuteen. Pitkä kysely vaatii vastaajalta keskittymistä ja kärsivällisyyttä lukea jokainen kysymys tarkkaan. Muutamien lomakkeiden kohdalla huomasin, että vastustekniikkana oli käytetty ”viiden suoraa” eli johonkin kysymyskokonaisuuteen oli vastattu ympäröimällä jokaisen kysymyksen kohdalta sama vaihtoehto. Tästä syystä tuloksissa on ristiriitaisuuksia ja tulokset voivat olla parempia kuin mitä todellisuudessa tilanne on.

Tutkimusaineiston keruutilanne oli rakennettu siten, että nuoret saivat kyselylomakkeen mukaansa lähtiessään kohti seuraavaa ohjelmatuokiota. Siten nuorilla oli mahdollisuus vastata omalla ajallaan, joka voi viedä nuorelta suurimman osan keskittymisestä ja kiinnostuksesta, kuin erikseen järjestetty yhteinen vastaustilanne. Jos tutkimusaineiston keräämiselle olisi järjestetty erillinen vastaustilanne, vastausprosentti olisi voinut olla suurempi. Lähtiessäni keräämään tutkimusaineistoa ajattelin, että vastausprosentti olisi suurempi kuin mitä se loppujen lopuksi oli, mutta keruutilanteen huomioon ottaen vastausprosentti oli hyvä. Myös yhteistyötahoni työntekijä oli tyytyväinen vastausprosenttiin.

Koska keräsin tutkimusaineiston ihmisiltä, joilla on toinen äidinkieli, kysely käännettiin suomesta vironkielelle. Luotettavuutta lisää se, että kysely käännettiin useamman ihmisen kanssa. Avoimen kysymyksen vastaukset käänsin yhden henkilön kanssa. Tämä vaikuttaa luotettavuuteen negatiivisesti siten, että viron kielestä suomen kielelle käännettynä vastauksessa voi olla pieniä eroja, koska joidenkin vastauksen kääntämiseen vaikutti se, miten kääntäjä sen tulkitsi. Pääasiassa vastaukset olivat kuitenkin sellaisia, että niitä ei voinut tulkita väärin.

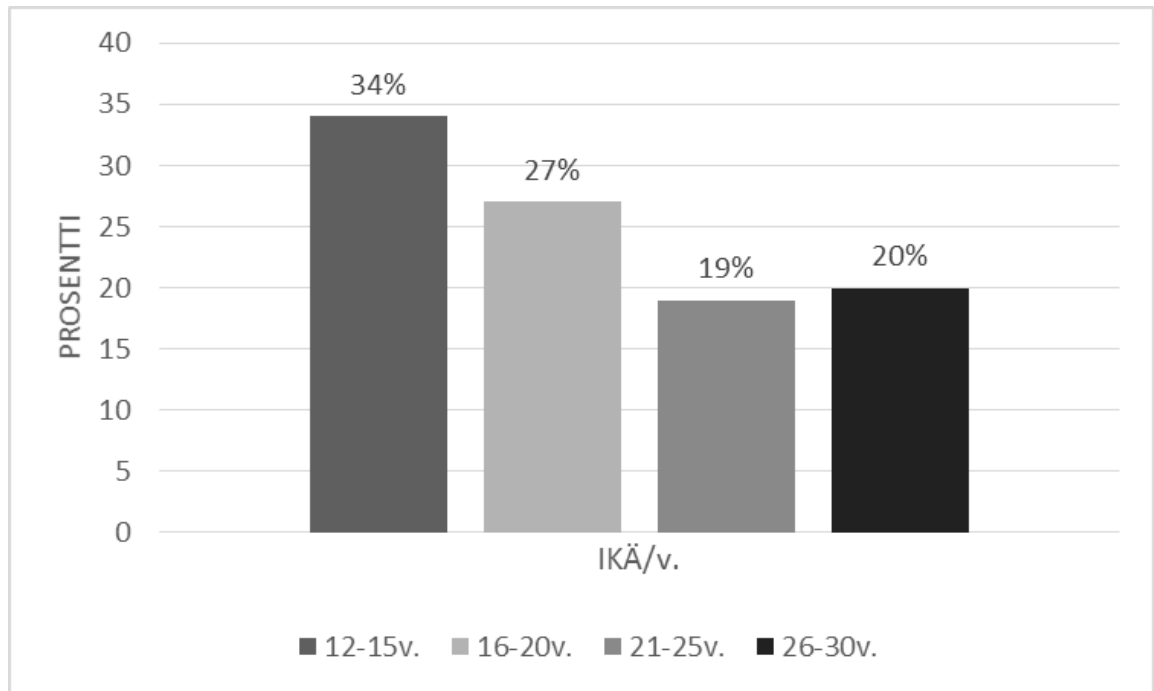
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn 70 vastaajasta 61 prosenttia oli naispuolisia ja 39 prosenttia oli miespuolisia. Vastaajien perheistä kristillistä uskoa tunnusti 63 prosenttia. Yksi prosentti jätti vastamatta tähän kysymykseen. Vastaajista suurin osa eli 80 prosenttia kertoi, että hänet on kastettu. Pyhäkoulutoimintaan oli osallistunut 66 prosenttia vastaajista.

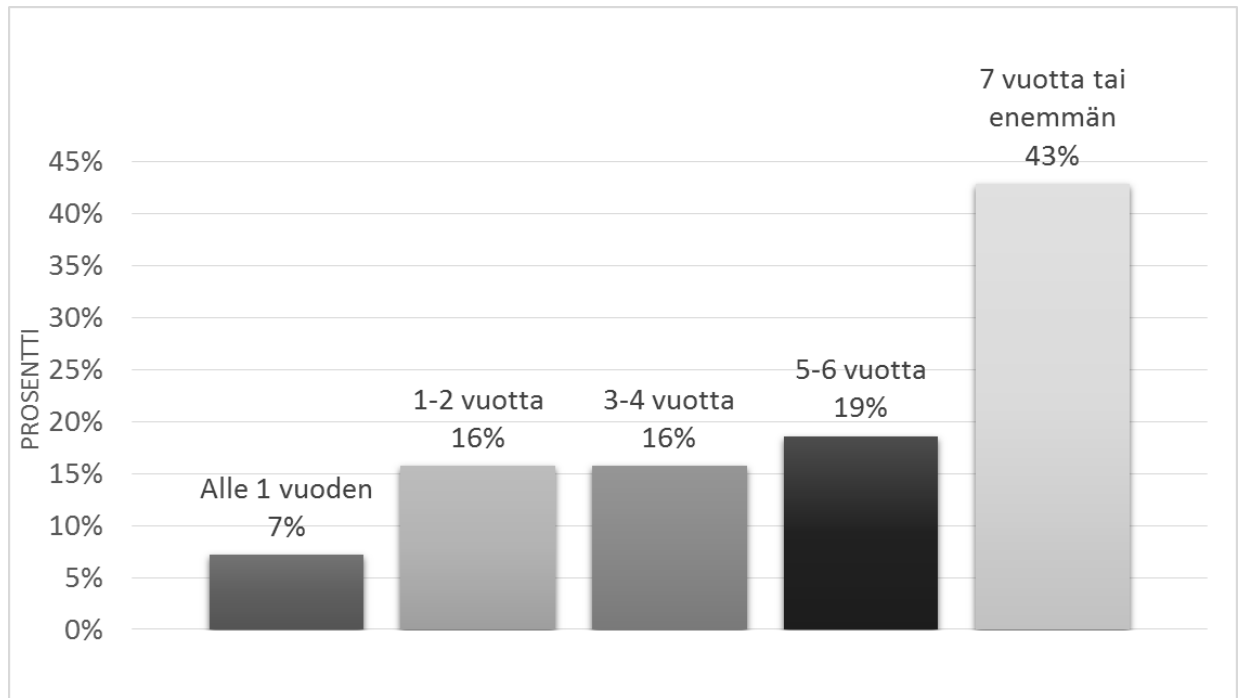
Tarkastelin vastauksia vertaillen kristinuskoa tunnustavien ja tunnustamattomien perheiden lasten vastauksia muutamien kysymysten kohdalla. Niistä nuorista, joiden perheessä tunnustetaan kristillistä uskoa, 55 prosenttia oli tullut vanhempiensa mukana seurakunnan toimintaan. Vain neljä prosenttia niistä nuorista, joiden perhe ei tunnusta kristillistä uskoa, oli tullut vanhempiensa mukana seurakunnan toimintaan. Melkein jokainen eli 91 prosenttia kristillistä uskoa tunnustavien perheiden nuorista oli kastettu, kun taas 61 prosenttia ei-kristillistä uskoa tunnustavien perheiden nuorista oli kastettu. Niistä nuorista, jotka tulivat kristillistä uskoa tunnustavasta perheestä, yhteensä 46 prosenttia vastasi, että perheen tavalla käydä seurakunnassa, on tärkeä tai erittäin tärkeä merkitys nuoren seurakunnassa käynnille. Sen sijaan 56 prosenttia niistä nuorista, jotka tulivat ei-kristillistä uskoa tunnustavasta perheestä, vastasivat, ettei perheen tavalla käydä seurakunnassa ole mitään merkitystä omalle osallistumiselle.

Kyselyyn vastanneista suurin ikäryhmä oli 12–15-vuotiaat. Toiseksi eniten vastaajia oli 16–20-vuotiaiden ikäryhmässä. 21–25- ja 26–30-vuotiaita vastaajia oli suurin piirtein saman verran. (Kuvio 1.) Eniten kyselyyn vastaajia oli 14- ja 15-vuotiaiden ikäluokissa, joita oli yhteensä 21 prosenttia vastaajista. Kaiken kaikkiaan vastauksia tuli hyvin tasaisesti jokaisesta ikäryhmästä.

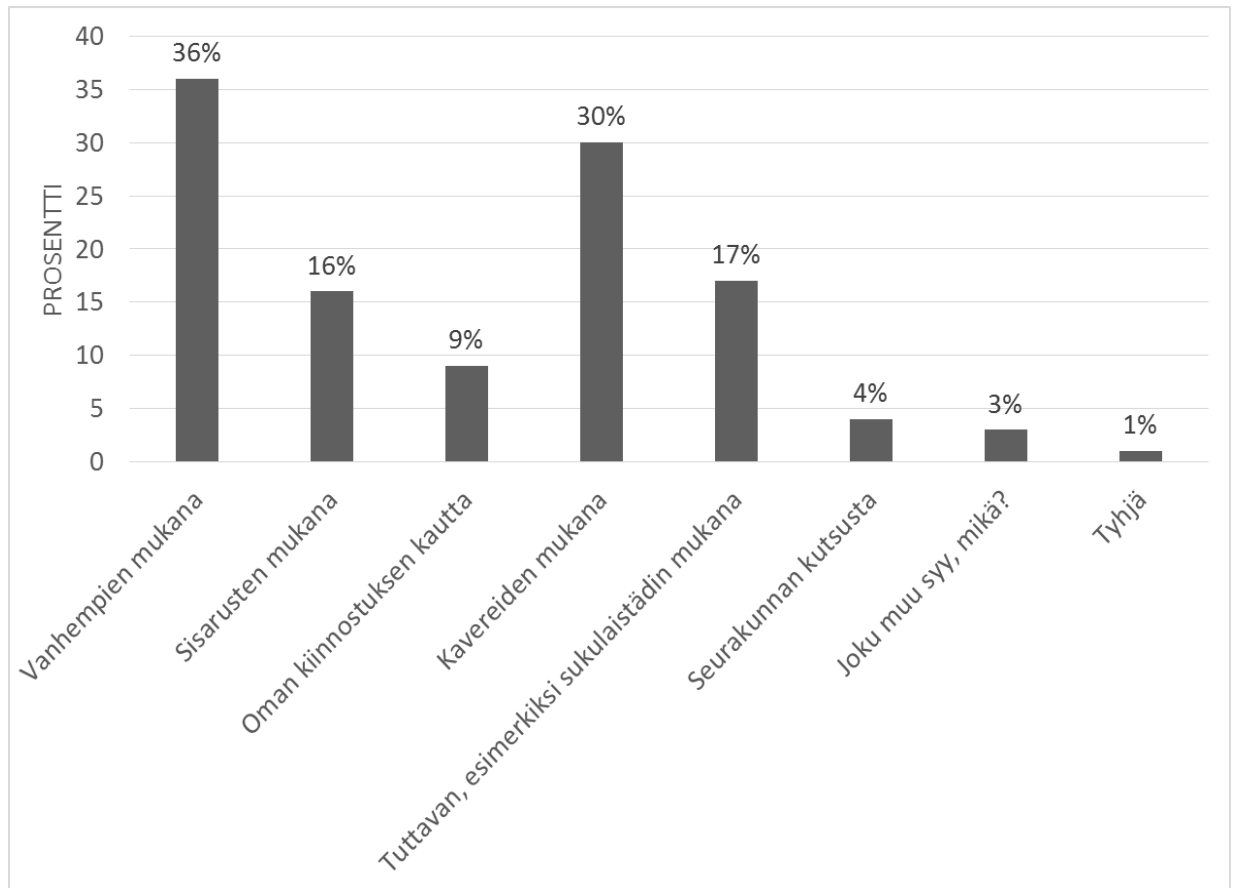
KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma

Melkein puolet vastaajista oli ollut mukana seurakunnan toiminnassa seitsemän vuotta tai kauemmin. Joka viides oli ollut mukana 5-6 vuotta. (Kuvio 2.) Vastausten perusteella ikäryhmät sijoittuivat vuosimääriin tasaisesti. Ei siis ollut selkeää jaottelua, jossa kaikki alle 15-vuotiaat olisivat olleet mukana 1-2 vuotta tai alle vuoden ja kaikki sitä vanhemmat olisivat olleet mukana 5-6 vuotta tai enemmän. Vastauksista huomasi, että seitsemän vuotta tai kauemmin seurakunnan toiminnassa mukana olleet eivät olleet ainoastaan jo 20 vuotta täyttäneitä. Vaikka suurin osa oli heitä, myös moni nuorempi vastaaja kertoi olleensa mukana seurakunnan toiminnassa seitsemän vuotta tai kauemmin. Moni nuoremman ikäluokan nuorista oli ollut mukana myös pyhäkoulutoiminnassa tai tullut seurakunnan toimintaan vanhempiensa mukana, mikä selittää, että seurakunnassa mukanaolo vuosia on jo ehtinyt kertyä monia.

KUVIO 2. Seurakunnassa mukanaolo vuosina

Vanhempien, kavereiden, sisarusten ja tuttavien merkitys korostui eniten seurakunnan toimintaan mukaan lähtemisessä. Suurin osa vastanneista oli tullut seurakunnan toimintaan mukaan vanhempiensa mukana. Melkein sama prosentti osuus vastaajista oli tullut seurakuntaan kavereidensa mukana. Vastaajien joukossa oli myös muutamia, joiden seurakuntaan tuloon oli vaikuttanut oma kiinnostus tai kutsun saaminen seurakunnalta. Muutama vastaajista kertoi seurakuntaan tulolle jonkun muun syyn. Yksi kertoi rippikoulun vaikuttaneen päätökseen lähteä mukaan seurakuntaan. Toinen kertoi, että ystävättären pyyntö tulla hänen lapsensa kummiksi johdatti seurakunnan toimintaan. Prosentti kyselyyn vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. (Kuvio 3.) Kyselylomakkeiden joukossa oli muutama sellainen lomake, johon kyselyyn vastaaja oli ympyröinyt useamman vaihtoehdon tämän kysymyksen kohdalla. Tästä syystä yhteenlaskettu prosenttiosuus ylittää 100 prosenttia, ollen 116 prosenttia.

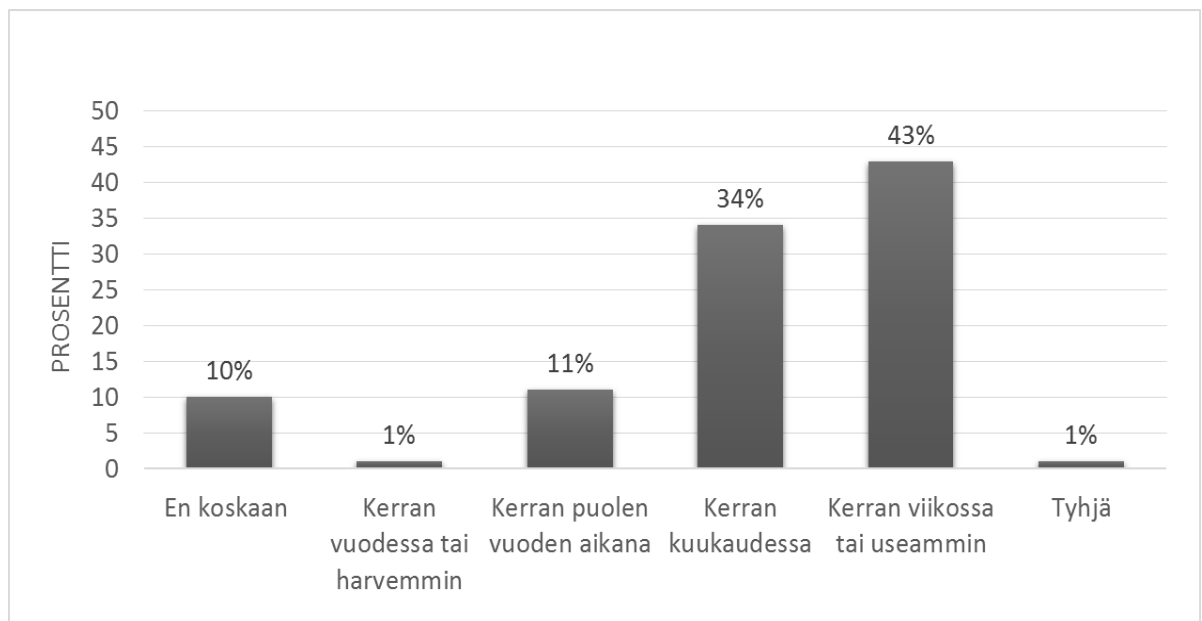
KUVIO 3. Seurakunnan toimintaan tulotapa

7.2 Nuorten tavoittaminen

Seurakunnan kykyä tavoittaa nuoria kysyttiin kahdella samankaltaisella kysymyksellä (Kysymykset 33 ja 41). Molempien kysymyksen vastaukset kertoivat, että noin 23 prosenttia on jokseenkin samaa mieltä siitä, että seurakunnassa käy paljon nuoria ja seurakunta tavoittaa nuoret hyvin. Noin 30 prosenttia oli näistä asioista täysin samaa mieltä.

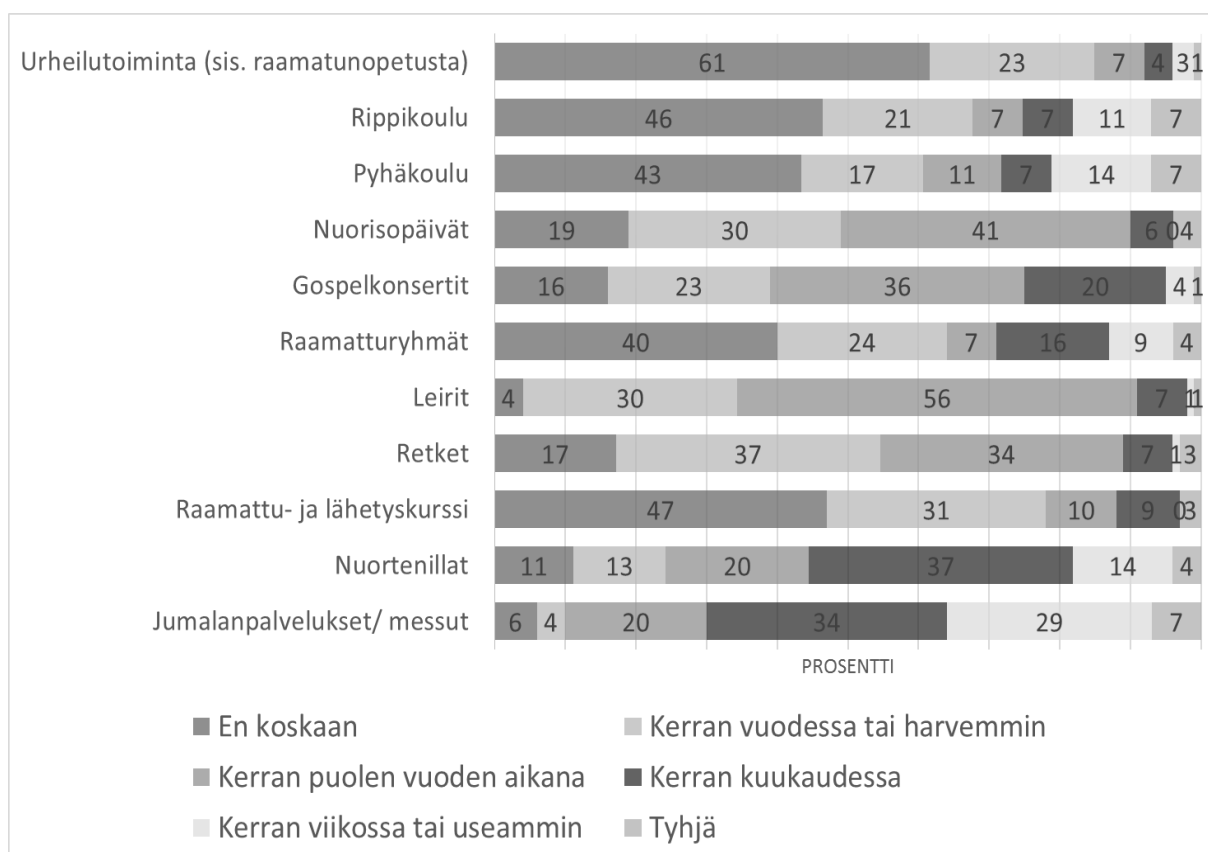
Kyselylomakkeen vastaajista yli puolet oli naispuolisia. Kyselyyn vastaajista suurin osa oli 12–15-vuotiaita tyttöjä, joita oli yhteensä 29 prosenttia kaikista vastaajista ja 47 prosenttia tytöistä. Kun tarkastelin vastauksia, huomasin kuitenkin, että suurin osa eli 55 prosenttia näistä 12–15-vuotiaista nuorista käy seurakunnassa kerran puolen vuoden aikana, kerran vuodessa tai harvemmin tai ei koskaan. Kysyttäessä, miten usein nuorella on tapana käydä seurakunnan toiminnassa, kyselyyn vastanneista 43 prosenttia kertoi käyvänsä seurakunnan toiminnassa kerran viikossa tai useammin. 34 prosenttia vastaa-

jista vastasi käyvänsä seurakunnassa kerran kuukaudessa. (Kuvio 4.) Kun tarkasteli kerran viikossa tai useammin seurakunnan toiminnassa käyvien vastauksia, huomasi, että vastauksia kertyi parhaiten tytöiltä, mutta vain muutaman prosentin enemmän kuin pojilta. Vastauksia kertyi parhaiten ikäryhmiltä 16 vuodesta 30 vuoteen; keski-ikänsä 20-vuotiailta tytöiltä ja keski-ikänsä 23-vuotiailta pojilta.

KUVIO 4. Käyntien määrä seurakunnan toiminnoissa

Seurakunnan toiminnoista kerran viikossa tai useammin tavoittivat parhaiten jumalanpalvelukset, messut, nuortenillat ja pyhäkoulu. Kerran kuukaudessa nuoria tavoittivat parhaiten jumalanpalvelukset, messut, gospelkonsertit ja raamatturyhmät. Kerran puolen vuoden aikana nuoria tavoittivat parhaiten erilaiset retket, leirit, gospelkonsertit ja kirkon nuorisopäivät. Rippikoulun, pyhäkoulun, raamattu- ja lähetyskurssin, raamatturyhmien ja urheilutoiminnan, johon kuuluu raamattuopetus kohdalla noin puolet vastajista kertoi, ettei osallistu toimintaan koskaan. Kaikkia vastauksia katsoessa voi kuitenkin huomata, että osallistumismäärinä kaikkien toimintojen kohdalla korostuu pääasiassa vaihtoehdot ”kerran puolen vuoden aikana” ja ”kerran vuodessa tai harvemmin”. (Kuvio 5.) Tarkastellessa tyttöjen ja poikien eroja osallistumisprosentissa, huomattavissa ei ollut mitään isompia eroja. Jokainen toiminta tavoitti yhtä lailla tyttöjä kuin poikia.

KUVIO 5. Seurakunnan toimintoihin osallistuminen viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana

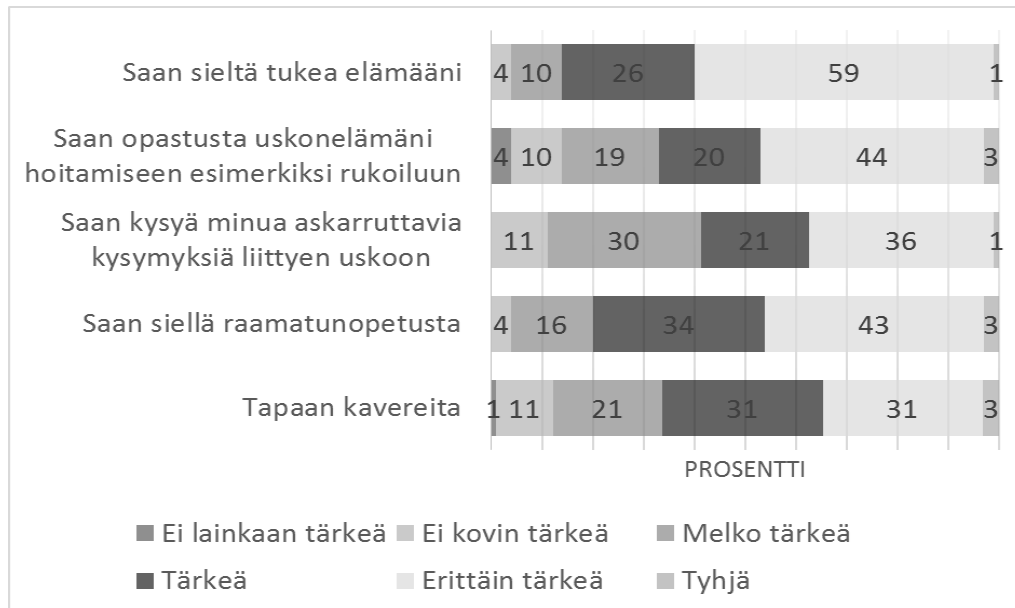
Nuorten tavoittamiseen ja nuorten osallistumiseen liittyy hyvin vahvasti myös se, miten nuoret viihtyvät seurakunnan toiminnassa, ja millaiset mahdollisuudet heillä on olla järjestämässä ja päättämässä seurakunnan asioita. Myös se, miten nuoret suhtautuvat seurakuntaan, ja miten seurakunnan toimintaa mainostetaan vaikuttavat nuorten tavoittamiseen. Yhteensä 60 prosenttia kyselyyn vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että nuoret otetaan iloitteeseen seurakunnan toimintaan (Kysymys 43). Kysyttäessä viihtyykö nuori seurakunnan toiminnassa, ja onko seurakunnassa tarpeeksi toimintaa, iso osa vastaajista oli täysin samaa mieltä asioiden kanssa. Noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että viihtyy seurakunnan toiminnassa ja seurakunta järjestää tarpeeksi toimintaa nuorille. Näiden kysymysten kohdalla oli kuitenkin myös muutamia, jotka olivat sitä mieltä, etteivät he viihdy seurakunnan toiminnassa eikä seurakunta järjestä tarpeeksi toimintaa. (Kysymykset 34 ja 42.)

Kysyttäessä oliko nuorilla mahdollisuus olla järjestämässä ja tekemässä seurakunnan toimintaa, nuoret olivat enemmänkin samaa mieltä kuin eri mieltä. Noin 40 prosenttia

oli asian kanssa täysin samaa mieltä. (Kysymys 40.) Kysyttäessä oliko nuorilla mahdollisuus olla päättämässä seurakunnan asioista, vastauksia kertyi tasaisesti sekä puolesta että vastaan. (Kysymys 39.) Lomakkeen viimeiset kysymykset liittyivät nuorten suhtautumiseen seurakuntaa kohtaan. Ne nuoret, jotka käyvät seurakunnassa, suhtautuvat vastaajien mielestä seurakuntaan suurimmaksi osaksi positiivisesti. Niiden nuorten suhtautuminen, jotka eivät käy seurakunnan toiminnassa oli noin 40 prosenttisen vastaajajoukon mielestä positiivista, kun taas noin 30 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, etteivät nämä nuoret suhtaudu seurakuntaan positiivisesti. (Kysymykset 44 ja 45.) Kysymys seurakunnan toiminnan mainostamisesta keräsi vastauksia sekä samaa mieltä olevilta että eri mieltä olevilta. Noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että seurakunnan toimintaa mainostetaan seurakunnan ulkopuolellakin, kun taas noin 30 prosenttia oli sitä mieltä, ettei toimintaa mainosteta. (Kysymys 46.)

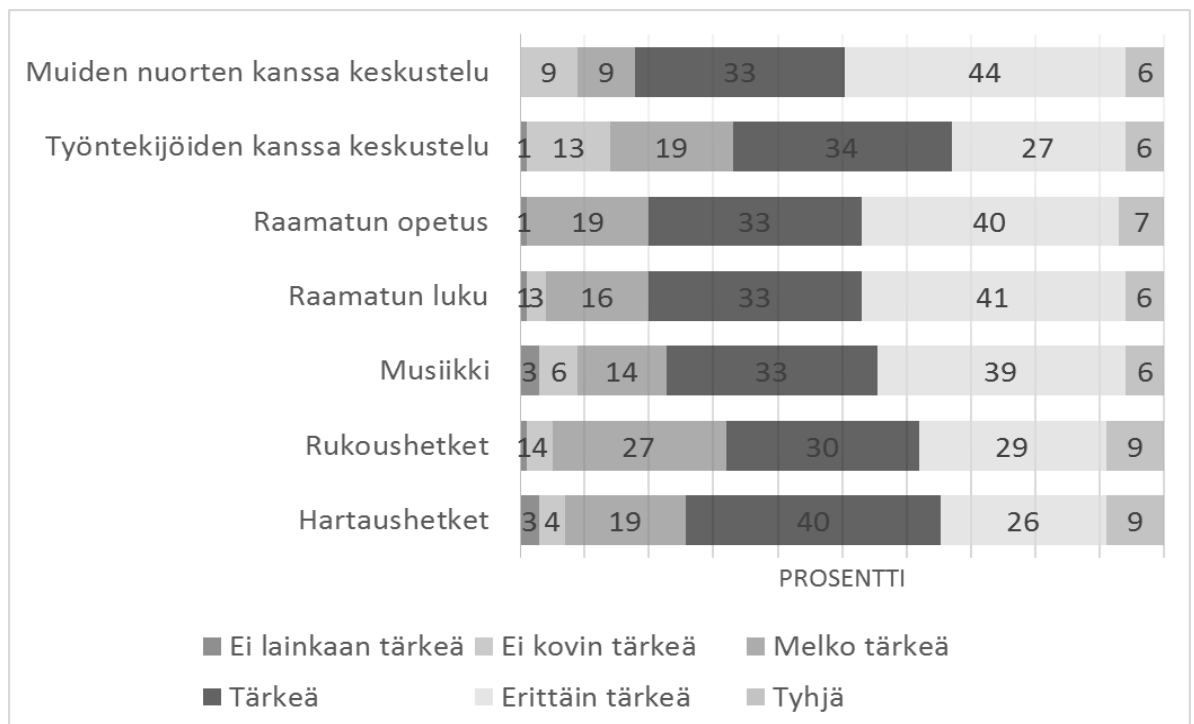
7.3 Nuorten hengellisen kasvun tukeminen

Nuorten hengellistä kasvua ja sen tukemista tarkasteltiin monenlaisilla kysymyksillä. Reippaasti yli puolet vastaajista kertoi, että seurakunnasta saatu raamattuopetus, tuki elämään ja opastus uskonelämänhoitamiseen ovat hyvin tärkeitä syitä seurakunnassa käynnille. Myös kavereiden tapaaminen oli yhteensä 62 prosentille vastaajista tärkeä tai erittäin tärkeä syy seurakunnassa käynnille. (Kuvio 6.) Yhteensä 78 prosenttia pojista ja yhteensä 54 prosenttia tytöistä kertoi kavereiden tapaamisen olevan tärkeä tai erittäin tärkeä syy seurakunnassa käynnille. Suurimmaksi osaksi Raamatun opetus ja mahdollisuus saada tukea elämäänsä koettiin tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi syyksi sekä tyttöjen että poikien keskuudessa. Sen sijaan tytöt kokivat mahdollisuuden saada opastusta uskonelämänsä hoitamiseen hieman tärkeämpänä kuin pojat.

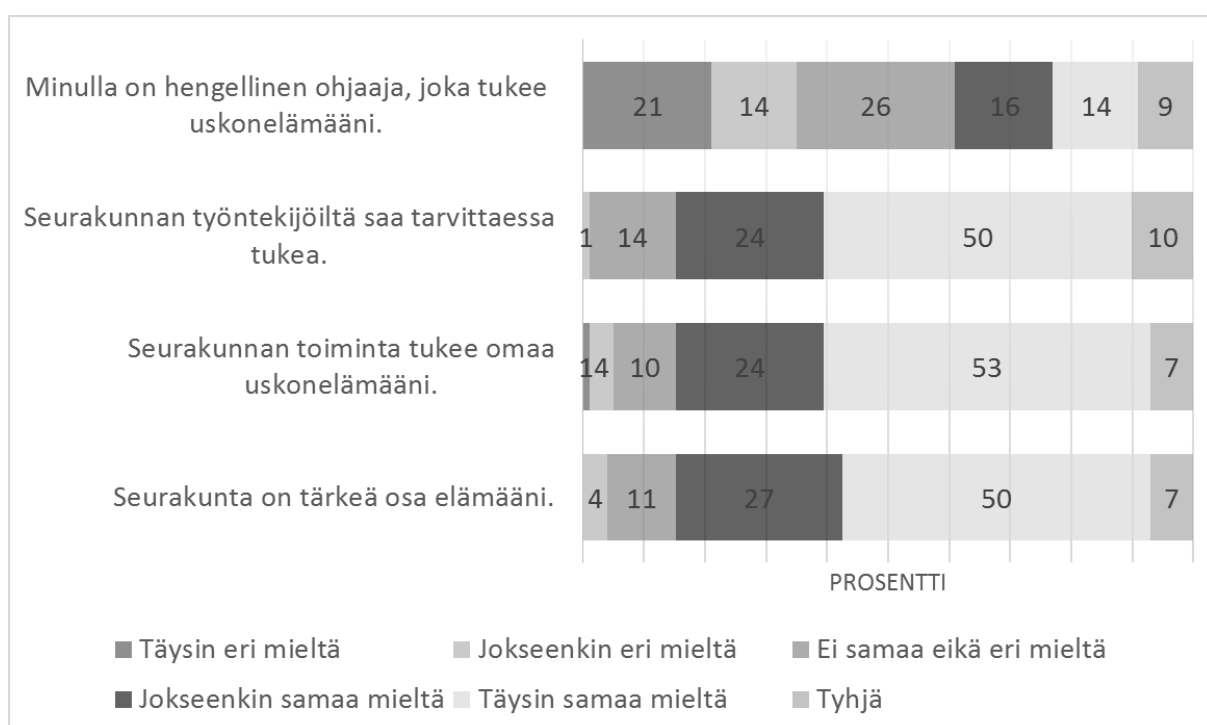
KUVIO 6. Seurakunnassa käynnin syyt

Eräässä kysymyksessä oli lueteltu asioita, joiden kohdalla nuoren tuli pohtia, miten tärkeiksi he kokevat kyseiset asiat itsellensä ja omalle uskollleen. Tuloksissa ei ole huomattavaa eroa, mutta vastauksista nousivat erittäin tärkeiksi erityisesti mahdollisuus jutella toisten nuorten kanssa ja mahdollisuus saada Raamatun opetusta. Myös Raamatun luku ja musiikki oli monien nuorten kohdalla erittäin tärkeä asia. (Kuvio7.)

KUVIO 7. Itsellesi/omalle uskolle tärkeät asiat seurakunnassa

Kysyttäessä onko seurakunta tärkeä osa nuoren elämää, tukeeko sen toiminta omaa uskonelämää ja saako työntekijöiltä tarvittaessa tukea, noin 50 prosenttia vastaajista kertoi olevansa täysin samaa mieltä väitteiden kanssa. Kysyttäessä, onko nuorella hengellinen ohjaaja, vastaukset antavat ymmärtää, että vain muutama on väitteen kanssa samaa mieltä. Vastausten joukossa on muutama, jotka ovat selkeästi sitä mieltä, että heillä on hengellinen ohjaaja. Viidesosa vastaajista kertoo, että heillä ei ole hengellistä ohjaajaa. Näiden vastausten välille jää kuitenkin suuri prosenttiosuus, joka ei ole täysin samaa mieltä väitteen kanssa. (Kuvio 8.)

KUVIO 8. Seurakunta ja nuoren hengellinen elämä

7.4 Seurakuntatoiminnan kehittäminen

Kyselylomakkeen viimeisessä kysymyksessä nuorilta oli tarkoitus saada kehittämis ehdotuksia seurakunnan toimintaan. Kehittämisajatusten avulla seurakunta voisi kehittää toimintaansa niin, että se voisi tavoittaa nuoria paremmin ja tukea nuorten hengellistä kasvua paremmin. Muutama vastaaja oli jättänyt kokonaan vastaamatta tähän kysymyseen. Muutaman vastaajan mielestä kaikki oli hyvin ja seurakunnan toiminta toimii.

Suurimmassa osassa kyselylomakkeita oli kuitenkin sekä lyhempiä että pidempiä vastauksia, jotka korostivat monia eri kehittämisalueita/-ideoita.

Monista nuorten vastauksista korostui ajattelutapa, jos en minä sitä tee, niin kuka sen sitten tekee. Muutama nuori kertoi, että tekee itse nuorisotyötä tai järjestää nuorteniltoja. Monet nuoret kertoivat, että he itse haluaisivat olla aktiivisemmin tekemässä nuorisotyötä.

Tällä hetkellä teen seurakunnassani nuorisotyötä ja toivon, että se alkaa kantaa hedelmää. Tyttö 19v.

Voisi tehdä enemmän nuorisotyötä. Voi olla tai ehkä perustan jonkun raamattupiirin. Poika 16v.

Toinen asia mikä korostui paljon, oli toiminnan määrä. Moni nuori haluaisi enemmän nuorille tarkoitettua toimintaa ja tekemistä, esimerkiksi leirejä ja nuorteniltoja. Eräs nuori toivoi vieraskielisiä jumalanpalveluksia, koska on monia kristittyjä opiskelijoita, jotka eivät osaa vironkieltä. Yhtenä asiana vastauksista korostui se, ettei kaikissa seurakunnissa tehdä nuorisotyötä. Eräs nuori ehdotti, jos isommat ja pienemmät seurakunnat voisivat tehdä yhteistyötä, esimerkiksi nuorteniltojen kohdalla. Tällä tavoin nuorilla olisi mahdollisuus tutustua toisiin kristittyihin. Muutamissa kohdissa, joissa oli toivottu toiminnan määrän lisäystä, toivottiin myös enemmän nuoria seurakunnan toimintaan. Jonkun kehittämisajatuksen kohdalla mainittiin, että myös nuorisotyönohjaajia pitäisi olla enemmän.

Että tapahtuisi enemmän ja tekemistä olisi enemmän. Tyttö 13v.

Tehdä enemmän nuorten osallistamista ja nuorteniltoja [- -] Tyttö 16v.

Haluaisin, että myös minun seurakunnassani alettaisiin tehdä nuorisotyötä. Nainen 28v.

Muutamissa vastauksissa korostettiin sitä, että nuorille tulisi antaa mahdollisuus ideoida ja järjestää tapahtumia. Nuorisotyössä tulisi luoda suhteita ja tutustua nuoriin. Työtä tulisi tehdä enemmän nuorille ja yhdessä nuorten kanssa.

Vanhempien seurakunnan jäsenien ja nuorten pitäisi tehdä enemmän yhteisiä asioita. Nuoriin tulee luottaa ja antaa heidän antaa oma lisänsä seurakunnan elämään. Mies 27v.

Puhua uskonasioista toisella tavalla, nuortenomaisesti. Poika 16v.

Tärkeä kehittämisen alue oli seurakunnan ulkopuolella tehtävä työ. Seurakunnan toimintaa tulisi mainostaa, ja koulujen ja seurakuntien yhteistyötä tulisi parantaa. Erään nuoren mielestä hänen omassa seurakunnassaan kyllä tehdään nuorisotyötä, mutta se on jollain lailla jäänyt hiljaiseksi.

Tehdä se julkiseksi. Oikeastaan kukaan ei tiedä sen olemassaolosta. Tyttö 15v.

Pitämällä enemmän yhteyttä paikallisiin kouluihin ja siellä oleviin nuoriin ja tuoden heitä sitä kautta seurakuntaan ja siellä järjestettäviin tapahtumiin [- -] Mies 25v.

Kehittämisen tarvetta nähtiin myös nuorten tukemisessa. Jokaista nuorta tulisi tukea henkilökohtaisesti, niin ettei kukaan nuorista jäisi sivuun. Jokaista nuorta tulisi rohkaista elämään rohkeasti kristittyinä omassa elämässään. Nuorten tukemisen lisäksi tulisi tukea nuorisotyönohjaajia. Papit voisivat olla esimerkiksi nuorisotyönohjaajien hengellisiä tukijoita.

Innostunut kristitty näyttäisi kuinka mukavaa on olla kristitty. Mies 23v.

Nuorisotyöntekijät tarvitsevat kipeästi itse hengellistä tukea esim. papilta säännöllisesti! Nainen 26v.

8 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Seurakunta tavoittaa nuoria

Tulokset antavat ymmärtää, että suurin osa seurakunnan ja kirkon toimintaan osallistuvista on kristillistä uskoa tunnustavasta perheestä, heidät on kastettu ja he ovat osallistuneet pyhäkoulutoimintaan. Tämän perusteella voisi sanoa, että nuoren hengellisellä taustalla on hyvin suuri merkitys siihen, että hän on osallistunut seurakunnan toimintaan. Perheissä, joissa kristillistä uskoa tunnustetaan, kristillisyyys ja hengelliset asiat ovat luonnollisia ja tärkeitä myös nuoren elämässä. Titta Hämäläisen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) haastattelussa nousi esille asia, jonka mukaan monien vanhempien suhtautuminen kirkon toimintaan on nihkeää. Nuoren on helpompi lähteä mukaan seurakunnan toimintaan, kun hengelliset asiat ovat perheessä niin sanotusti hyväksyttyjä. Pyhäkoulussa mukanaolo antaa hyvän ja selkeän jatkumon nuorelle osallistua nuorisotyön toimintaan. Pyhäkoulusta nuorisotyön puolelle siirtyvälle ei muodostu myöskään niin suurta kynnystä lähteä seurakunnan toimintaan, kuin sellaiselle, jolla ei ole lainkaan pyhäkoulutaustaa.

Seurakunnan toiminta tavoittaa parhaiten naispuolisia osallistujia ja erityisesti 12–15-vuotiaita tyttöjä. He osallistuivat toimintaan kuitenkin vain kerran puolen vuoden aikana, kerran vuodessa tai harvemmin tai ei koskaan. Mikä kertoo siitä, ettei seurakunnan toiminta tavoita heitä parhaiten. Oli tarkasteltava näitä nuoria, jotka osallistuvat seurakunnan toimintaan kerran viikossa tai useammin. Tämän perusteella voi sanoa, että seurakunta tavoittaa parhaiten 16–30-vuotiaita nuoria sekä tyttöjä että poikia.

Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyössä näkyy vahvasti se ajatus, että nuoret ovat tekemässä nuorisotyötä ja antavat valtavan panoksen sen toteutumiseen. Tämä ajatus tulee selvästi esille kyselylomakkeen avoimen kohdan vastauksissa. Vastauksissa nuoret kertovat, mitä he itse voisivat tehdä tai tekevät kirkon nuorisotyössä. Outi Huhtajärven (2008) tutkimuksessa kerrottiin, ettei papeilla ole tarpeeksi valmiuksia tehdä nuorisotyötä itse. Papit toivoisivat kirkkoon enemmän nuoria ja nuorisotyönohjaajia. Tämä on yksi asia, joka kertoo siitä, että nuorten panos nuorisotyön tekemisessä on merkittävä. Titta Hämäläinen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) kertoi haastattelussaan

siitä, että Viron evankelis-luterilaisella kirkolla on vain viisi nuorisotyönohjaajaa, joista vain yksi keskittyy ainoastaan nuorisotyöhön. Myös tämä asia kasvattaa nuorten asemaa nuorisotyön tekemisessä. Nuorten asema koko seurakuntatyössä on merkittävä.

Tämä auttaa ymmärtämään, miksi seurakunta ja sen viikoittainen toiminta tavoittaa parhaiten juuri 16 ikävuodesta 30 ikävuoteen olevia nuoria. Uskon, että seurakunta tavoittaa parhaiten juuri niitä nuoria, jotka ovat tekemässä nuorisotyötä. Antti Räsänen (2006, 141–144) ajatusten mukaan näiden nuorten tavoittamiseen vaikuttaa varmasti myös se, että nämä nuoret ovat sellaisessa hengellisen kasvun vaiheessa, jossa he haluavat elää lähellä Jumalaa ja tärkeitä ihmisiä. Nuori elää aikaa, jossa etsitään omaa minuutta ja arvoja sekä tarkoitusta omalle elämälleen. Nuoret aikuiset taas elävät sellaista hengellisen kasvun vaihetta, jossa kirkon toivotaan olevan hengähdyspaikka vastuunkantamisen keskellä, ja jossa voi tavata samanhenkisiä ihmisiä. Näillä asioilla on suuri merkitys sille, että seurakunnan viikoittainen toiminta tavoittaa juuri 16 ikävuodesta 30 ikävuoteen olevia nuoria. Nuoret tulevat nuorteniltoihin tapaamaan samanhenkisiä ihmisiä, haluavat olla tiiviissä yhteydessä Jumalaan ja saada mahdollisuuden hengähtämiseen esimerkiksi jumalanpalveluksessa. Matkakumppanuus, hengellinen ohjaus ja seurakuntayhteys koetaan tärkeiksi.

Suurin osa kyselyyn vastaajista oli kuitenkin 12–15-vuotiaita nuoria, vaikka muuten seurakunnan viikoittainen toiminta tavoittaa heitä vähemmän kuin vanhempia ikäluokkia. Tämä voi johtua siitä, että nuorempi ikäluokka oli innostunut vastaamaan kyselyyn paremmin kuin vanhempi ikäluokka. Asiaa voi selittää myös se, että kirkon nuorisopäivät ja tällainen leirityyppinen toiminta kerää enemmän nuorempaa väkeä, kuin viikoittainen nuortenilta- ja jumalanpalvelustoiminta, joka vaatii toisenlaista sitoutumista kuin leirille lähtö.

Suurin osa nuorista oli sitä mieltä, että seurakunta tavoittaa nuoret hyvin, ja seurakunnassa on paljon nuoria. Nämä tulokset vaikuttavat erittäin hyvältä nuorten osallisuuden ja tavoitavuuden kannalta. Toisaalta tulokset ovat hieman ristiriidassa. Monivalintakysymyksen vastaukset kertovat, että seurakunnassa on paljon nuoria ja seurakunta tavoittaa nuoria hyvin. Avoimet vastaukset taas kertovat, että seurakuntaan toivottaisiin enemmän nuoria.

8.2 Nuortenillat, jumalanpalvelukset ja leiritoiminta

Tulosten perusteella voi sanoa, että seurakunnan toiminnoista parhaiten tavoittavat jumalanpalvelukset ja messut sekä nuortenillat. Nämä toiminnot tavoittivat parhaiten nuoria sekä kerran kuukaudessa että kerran viikossa tai useammin. Tähän tulokseen vaikuttaa varmasti se, että nuorteniltatoiminta on nuorille suunnatussa seurakuntatoiminnassa yleisin toimintamuoto. Jumalanpalvelustoiminta on yleisin toimintamuoto koko seurakuntatoiminnassa. Myös leirit, retket ja nuorisopäivät sekä gospelkonsertit tavoittivat nuoria hyvin. On hyvä huomioda se, että vaikka nämä toiminnot tavoittavat nuoria harvemmin kuin nuortenillat ja jumalanpalvelukset, ei se tarkoita, että ne tavoittaisivat nuoria huonommin. Tulos johtuu yksinkertaisesti siitä, että retki-, leiri-, konsertti- ja nuorisopäivätoimintaa järjestetään harvemmin kuin nuorteniltoja ja jumalanpalveluksia/messuja. Ei voidakaan olettaa, että esimerkiksi leiritoimintaan osallistuttaisiin joka viikko tai kuukausi. Leiri-, retki- ja nuorisopäivätoiminnan hyvä tavoitavuus kertoo varmastikin näiden toimintojen luonteesta. Konserttien tavoitavuuteen liittyy hyvin vahvasti se, että musiikki oli erittäin tärkeä asia monelle nuorelle ja hänen uskolleen.

Rippikoulu, pyhäkoulu, raamattu- ja lähetyskurssi, raamatturyhmät ja urheilutoiminta, johon kuuluu raamattuopetus, tavoittivat nuoria heikoimmin. Tavoitavuuteen vaikuttaa varmasti moni asia. Syy, miksi rippikoulu ei tavoita nuoria, löytyy Titta Hämäläisen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) haastattelun kautta. Hämäläinen kertoi, että moni tulee rippikouluun vasta 18-vuotiaana ja suurin konfirmoitu ikäluokka on 20–30-vuotiaat. Koska suurin osa kyselyyn vastaajista oli 12–20-vuotiaita nuoria, voidaan ajatella, ettei rippikoulu ole heille vielä niin ajankohtainen. Myös se, ettei rippikoululla ole samanlaista asemaa virolaisessa seurakuntatyössä kuin suomalaisessa seurakuntatyössä on syy, ettei se ole kerännyt osallistujia. Pyhäkoulun heikompi tavoitavuus johtuu siitä, että tässä vaiheessa suurin osa nuorista on jo käynyt pyhäkoulun. Joten jos nuori oli osallistunut pyhäkouluun, vastaukset tulivat pääasiassa 12–15-vuotiailta nuorilta.

Raamattu- ja lähetyskurssin heikkoon tavoitavuuteen vaikuttavana tekijänä voidaan ajatella olevan ikä. Koska kyselyyn vastaajista suurin osa oli alle 20-vuotiaita, ei kyseinen toiminta edes kosketa heitä vielä. Voidaan myös olettaa, että raamattu- ja lähetyskurssi tavoittaa niitä innokkaita nuoria aikuisia, jotka haluavat olla tekemässä nuoriso-

työtä. Raamatturyhmien heikkoon tavoittavuuteen voisi vaikuttaa se, että tällaista toimintaa järjestetään vähän. Siitä kertoo myös se, että avoimissa vastauksissa kerrottiin, että juuri tällaista toimintaa tarvittaisiin enemmän. Tulokset antoivat ymmärtää, että seurakunnan tuella ja Raamatun opetuksella on tärkeä merkitys. Tämän perusteella uskon, että tällaiseen toimintaa osallistuttaisiin, jos sitä järjestettäisiin enemmän. Arvelen, että urheilutoiminnan heikkoa tavoittavuutta voidaan selittää sen harvinaisuudella.

8.3 Tuki on tärkeää ja sitä tarvitaan

Kysyttäessä oliko hengelliseen elämään vaikuttavilla tekijöillä merkitystä sille, että nuoret tulevat seurakunnan toimintoihin, ne nousivat tärkeiksi. Tutkimustulosten perusteella seurakunnalla on siis hyvin tärkeä merkitys nuorten hengellisessä elämässä ja elämässä ylipäätään. Tulosten perusteella evankelisluterilainen kirkko tukee nuorten hengellistä kasvua hyvin. Seurakunta on onnistunut tukemaan heidän hengellistä elämäänsä ja on monille nuorille tärkeä osa heidän elämäänsä. Tutkimustulosten perusteella voisi sanoa, että nuoret tulevat seurakuntaan, koska hengelliset asiat ovat heille tärkeitä, ja he toivovat saavansa tukea ja rohkaisua omaan hengelliseen elämäänsä. Muutamien nuorten avoimissa vastauksista huomasin, että heillä on valtava into ja palo saada seurakunta loistamaan, niin että monet nuoret voisivat löytää seurakunnan toimintaan. Tuntui, että nuorten vastauksista huokui kaipuu seurakunnan puoleen. Sellainen kaipuu, josta huomaa, että nämä nuoret todella kokevat seurakunnan tärkeäksi omassa elämässään.

Useammassa kohdassa tutkimustuloksia selviää myös, että toisten nuorten tuella ja kavereilla on suuri merkitys nuoren omalle uskolle. Tässä vaiheessa nuoren elämää kavereilla on totta kai suuri merkitys. Voidaan kuitenkin ajatella, että kavereiden tapaaminen ja muilta nuorilta saatu tuki on tärkeää myös matkakumppanuuden kannalta. Titta Härmäläinen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) kertoi haastattelussaan, että monen nuoren koulussa tai asuinpaikalla ei ole ketään muuta, joka uskoo ja jolle puhua näistä asioista. Monien nuorten asuinpaikalla ei siis ole muita uskovaisia. Kun nuori tulee seurakuntaan, hän saa huomata, että on normaali, ja myös uskovaisia on muita. Tästä syystä moni nuori kokee kavereiden tapaamisen ja toisten nuorten kanssa keskustelun tärkeäksi. Nuori haluaa kohdata samanhenkisiä nuoria ja saada heiltä tukea. Seurakunnan toi-

minta mahdollistaa sen. Uskon, että tästä syystä myös kavereilla on suuri vaikutus siihen, että nuori lähtee mukaan seurakunnan toimintaan.

Pappien ja kirkon nuorisotyönohjaajien vastuu korostuu hengellistä ohjaajaa koskevan tuloksen kohdalla. Vain muutamalta nuorelta löytyi hengellinen ohjaaja ja moni nuori epärooi vastatessaan kysymykseen. Vastausten perusteella moni nuori on epävarma asian suhteen. Epävarmuus voi johtua siitä, ettei käsite hengellinen ohjaaja ole nuorille tuttu, eivätkä he siten tiedä, mitä hengellisellä ohjaajalla tarkoitetaan. Uskon kuitenkin, että epävarmuus vastauksissa johtuu ennemminkin siitä, ettei nuorilla yksinkertaisesti ole hengellistä ohjaajaa. Hengellinen ohjaaja tarvittaisiin jokaisen nuoren elämään. Tähän voitaisiin vaikuttaa suuresti esimerkiksi kasvattamalla nuorisotyönohjaajien määrää ja vahvistamalla pappien valmiuksia tehdä työtä nuorten parissa.

8.4 Seurakuntatoimintaa täytyy kehittää

Kehittämiskysymystä miettiessäni ajattelin, ettei tätä kysymystä tulla varmastikaan korostamaan opinnäytetyössäni niin paljon, kuin kysymyksiä liittyen evankelis-luterilaisen kirkon kykyyn tavoittaa nuoria ja tukea nuorten hengellistä kasvua. Kehittämiskysymyksen vastauksia lukiessa huomasin kuitenkin, että näistä löytyy valtavasti asiaa. Loppujen lopuksi alkoi tuntumaan, että koko opinnäytetyön ydin on juuri näissä nuorten kehittämisajatuksissa ja tarpeissa. Mietin, että osaksi tähän asiaan voi vaikuttaa se, että jotkut vastaajista olivat käyttäneet kyselylomakkeen vastaustekniikkana esimerkiksi viiden suoraa. Vaikka monivalintakysymysten vastaukset antoivat hyviä tuloksia, joiden mukaan seurakunta tavoittaa nuoret hyvin ja tukee nuorten hengellistä kasvua hyvin, avoimet kysymykset avasivat Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön tilaa toisella tavalla. Avoimen kysymyksen vastaukset raottivat niitä ongelmia ja kehittämistarpeita, joihin Viron evankelis-luterilaisen kirkon tulisi kohdistaa voimavaransa. Nuorten mielestä Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa on monia tärkeitä kehittämisen alueita. Seurakunnan tulee tehdä töitä, jotta se pystyy vastaamaan nuorten tarpeisiin ja pystyy tukemaan nuoria kasvamaan kristittyinä ja seurakuntansa jäseninä.

Seurakunnan tulisi erityisesti lisätä ja monipuolistaa nuorille tarkoitettua toimintaa. Vaikka suurin osa nuorista osallistuu seurakunnan toimintaan kerran viikossa tai kerran

kuukaudessa, tuloksista selviää, että monen seurakunnan toiminnan kohdalla osallistuminen on vähäistä. Monien toimintojen kohdalla korostuivat vastaukset ”kerran vuodessa tai harvemmin”, ”kerran puolen vuoden aikana” tai ”ei koskaan”. On syytä miettiä, miksi osallistuminen monien toimintojen kohdalla on niin vähäistä. Syy monien toimintojen huonossa tavoittavuudessa voi olla se, että nuoret eivät osallistu, jolloin syy olisi nuorten vähäisessä osallistumisessa.

Monien nuorten kehittämisajatuksissa korostettiin, että toimintaa tulisi olla enemmän, ja sen tulisi olla enemmän nuorille suunnattua. Toisaalta tämänkin tuloksen kohdalla oli ristiriita. Suurin osa oli myös sitä mieltä, että seurakunnassa on tarpeeksi toimintaa nuorille, kun taas suurimmassa osassa avoimia vastauksia toivottaisiin seurakuntaan enemmän nuorille tarkoitettua toimintaa. Toinen syy osallistumisen vähäisyydelle voi siis yksinkertaisesti olla se, ettei toimintaa ole tarpeeksi, ja toiminta ei ole helposti saatavilla. Titta Hämäläisen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) mukaan Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa nuorisotyön toiminta on pääasiassa nuorteniltoja. Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön tilanteella ja toimintojen osallistumistiheydellä voidaan päätellä olevan selvä yhteys. Viron evankelis-luterilaisella kirkolla on 167 seurakuntaa, joista vain 30 tekee säännöllistä nuorisotyötä (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015). Jos nuorisotyö toimii vain 30 seurakunnassa, ei myöskään voida olettaa, että nuorteniltoja järjestetään jokaisessa seurakunnassa. Jos nuorille suunnattua toimintaa ei järjestetä jokaisessa seurakunnassa, nuorten voi olla vaikea lähteä omalta paikkakunnaltaan toiselle paikkakunnalle seurakunnan toimintaan. Kulkuyhteyksillä voi olla suuri vaikutus nuorten osallistumisen vähäisyydelle. Mielenkiintoista oli myös se, että jumalanpalvelukset/messut tavoittavat nuoria viikoittain paremmin kuin nuortenillat. Tämä tulos voisi myös kertoa osaltaan siitä, ettei nuorteniltatoimintaa tai nuorille tarkoitettua toimintaa järjestetä jokaisella paikkakunnalla tai ainakaan niin usein kuin jumalanpalvelustoimintaa.

8.5 Työtä nuorten maailmassa

Tuloksista voi päätellä, että nuorten tavoittamiseen vaikuttaa se, että nuoret viihtyvät seurakunnassa ja heidät otetaan iloitin mukaan sen toimintaan. Tämän tuloksen perusteella nuorten merkitys seurakunnalle koetaan tärkeäksi, ja se näkyy myös nuoriin suh-

tautumisessa. Heidät otetaan iloiten vastaan seurakuntaan, mutta otetaanko heidät yhtä iloisesti mukaan seurakunnan päätöksentekoon. Vaikka tulokset antavat ymmärtää, että nuorilla on mahdollisuus olla tekemässä ja päättämässä seurakunnassa, osa tuloksista kertoo sen kehittämistarpeesta. Nuoret toivoisivat, että heillä olisi mahdollisuus vaikuttaa seurakunnassa eli työ olisi lähtöisin nuorista, heidän ideoistaan ja tarpeistaan. Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa nuoret ovat niitä, jotka ovat tekemässä nuorisotyötä. Virossa kirkko myös taistelee eteenpäin nuorten vastuunkantajien avulla (Keinonen, 2013). Näiden asioiden perusteella on jotenkin erikoista, että osa nuorista kuitenkin on sitä mieltä, etteivät nuoret saa olla tekemässä ja järjestämässä seurakunnan toimintaa tai saa olla mukana sen päätöksenteossa. Nuoret kuitenkin toivovat, että heillä olisi mahdollisuus olla vaikuttamassa ja heidän ajatuksensa huomioitaisiin.

Tutkimustulokset antavat ymmärtää, että seurakunnan toimintaa tulisi mainostaa enemmän. Myös kouluyhteistyötä tulisi kehittää. Sanottiin, ettei kukaan oikeastaan tiedä, että seurakunta on olemassa. Kouluyhteistyön kehittämisen tarve on ymmärrettävää, koska kyseistä toimintaa ei ole Viron evankelis-luterilaisella kirkolla. Virossa seurakunta ja koulu ovat hyvin erillään, joka näkyy jo siinä, ettei kouluissa järjestetä uskonnonopetusta kuin vain prosentille. Tietämättömyys kristinuskon asioista ja seurakuntatoiminnan mainostamisen vähäisyys vaikuttaa siihen, että seurakunta pysyy piilossa. Tarve kouluyhteistyölle on merkittävä ja myös nuoret ovat huomanneet sen tarpeen.

Tutkimustulosten perusteella niiden nuorten, jotka eivät käy seurakunnan toiminnassa, suhtautuminen seurakuntaan on osittain positiivista, osittain negatiivista. Yllättävää oli se, että jopa 40 prosenttia oli vastannut, että seurakunnan toimintaan ei-osallistuvien nuorten suhtautuminen seurakuntaan on positiivista. Historian vaikutuksen ja uskonnonopetuksen vähäisyyden perusteella olisi voinut kuvitella, että seurakunnan toimintaan ei-osallistuvien nuorten suhtautuminen olisi hyvin negatiivista. Yhteiskunnassa kirkosta ja sen toiminnasta ei ole kovin positiivinen kuva, eikä kirkko ole pystynyt myöskään muuttamaan tuota kuvaa (Titta Hämäläinen, henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015). Tästä syystä olisi ajatellut, että seurakunnan kuva ulkopuolella olisi negatiivisempi kuin mitä tulokset kertoivat. Mutta jos asia todellakin on näin, uskon, että moni seurakunnassa käyvistä nuorista muuttaa monien nuorten kuvaa omalla osallistumisellaan seurakunnan toimintaan ja asenteellaan seurakuntaa kohtaan.

9 POHDINTA

9.1 Kohti tulevaisuutta

Tämä tutkimus antoi paljon ajattelemisen aihetta. Viron evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön tulevaisuutta ajatellen olisi mielestäni hyvä lähteä kehittämään muutamia asioita. Tutkimustulosten ja johtopäätösten perusteella Viron evankelisluterilaisen kirkon olisi hyvä panostaa erityisesti nuorten tukemiseen, varhaisnuorisotyön kehittämiseen, seurakunnan ulkopuoliseen työhön ja nuorilähtöisyyteen sekä vapaaehtoisuuteen.

Kehittämisajutuksissa korostettiin, että jokaista nuorta tulisi tukea henkilökohtaisesti, niin ettei kukaan nuori jäisi ulkopuolelle. Tähän tarvitaan nuorten kanssa työskenteleviä pappeja ja nuorista kiinnostuneita työntekijöitä kirkon nuorisotyön pariin. Koska nuoret kantavat suuren vastuun järjestäessään toimintaa, on hyvä pohtia, onko heillä silloin mahdollisuus levähtää ja hoitaa omaa hengellisyyttään. Kenellekään nuorelle ei saisi muodostua sellaista vastuuta, jossa nuoren tulisi ottaa toiset nuoret ja heidän tukemisen sa vastuulleen. Tämä vastuu kuuluu ennemminkin juuri papeille ja muille kirkon työntekijöille. Jotkut nuoret ja erityisesti vanhemmat nuoret voivat totta kai kokea toisten nuorten ohjaamisen hyvin vahvasti omaksi tehtäväkseen. Olisi kuitenkin tärkeää lähteä siitä asetelmasta, jossa nuorille annetaan mahdollisuus saada tuki papeilta ja kirkon nuorisotyönohjaajilta.

Tulokset antoivat ymmärtää, että harvalla nuorista on hengellinen ohjaaja. On hyvä, pohtia, miten monessa seurakunnassa on sellainen selkeä johtaja tai ohjaaja, jonka puoleen nuori voisi kääntyä. Miten monesta seurakunnasta löytyy työntekijä, jonka kanssa nuoren olisi mahdollista rakentaa ohjattava-ohjaaja -suhdetta? Entä, miten helppo seurakunnassa työskenteleviä pappeja on lähestyä? Titta Hämäläinen (henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015) kertoi, että Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyönyhdistyksen nuorisotyöntekijöiden koulutusta pyritään kehittämään niin, että jokaisella seurakunnassa toimivalla nuorella olisi mentori opastamassa. Tätä ajatusta olisi tärkeää saada myös perusseurakuntatyöhön, erityisesti juuri nuorisotyöhön. Seurakunnan työntekijöille tulisi korostaa, että on tärkeää pitää huolta seurakuntalaisistaan ja

huolehtia, että jokainen heistä saisi rinnalla kulkijan ja ohjaajan. Nuorille seurakuntalaisille tulisi korostaa, että työntekijät ovat paikalla heitä varten.

Viron evankelis-luterilaisen kirkon tulisi myös miettiä, miten seurakunnan viikoittainen toiminta tavoittaisi toimintaansa 12–15-vuotiaita nuoria yhtä hyvin kuin se tavoittaa 16–30-vuotiaita nuoria. Suurin osa nuorisotyön puolella olevista nuorista oli käynyt pyhäkoulun, jonka jälkeen he ovat siirtyneet nuorisotyön toimintaan. Jos pyhäkoulun jälkeen siirrytään suoraan nuorisotyön puolelle, vastaako sen toiminta samalla tavalla sekä 12–15-vuotiaiden että 16–30-vuotiaiden tarpeisiin? On hyvä miettiä, onko viikoittainen toiminta suunnattu pääasiassa vanhemmille nuorille ja nuorille aikuisille. Uskon, että juuri nämä 16–30-vuotiaat nuoret ovat niitä, jotka kokevat hengellisen ohjauksen, pohdiskelun ja Raamatun opetuksen hyvin tärkeäksi omassa elämässään. Uskon, että 12–15-vuotiaat nuoret kaipaavat elämäänsä enemmän ystävyssuhteiden luomista, tekemistä ja toimintaa. Jos jokainen ikäluokka kootaan samaan toimintaan, ei se pysty vastaamaan jokaisen tarpeisiin. 13- ja 20-vuotiailla on erilaiset tarpeet ja odotukset toiminnan suhteen. Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa työalueet on jaoteltu selkeästi varhaisnuorisotyöhön, nuorisotyöhön ja nuorten aikuisten työhön. Myös Virossa olisi hyvä alkaa kehittämään selkeästi työaluetta, jossa panostettaisiin varhaisnuorisotyöhön ja työaluetta, jossa panostettaisiin nuoriin ja nuoriin aikuisiin.

Lisäksi Viron evankelis-luterilaisen kirkon tulisi pohtia, miten tavoittaa niitä nuoria, joiden perheet eivät tunnusta kristillistä uskoa tai joilla ei ole vahvaa pyhäkoulutaustaa. Miten seurakunta voitaisiin tehdä tutuksi juuri näille nuorille ja heidän perheilleen? Seurakuntatyössä on tärkeää korostaa, että seurakunnan tulee mennä sinne, missä ihmiset ovat, eikä odottaa, että ihmiset tulevat sinne, missä seurakunta on. Seurakunnan tulee toimia keskellä ihmisten elämää. Viron evankelisluterilaisen kirkon tulisi tehdä kovasti töitä sen eteen, että kuva kirkosta, jota kirkko ei ole vielä pystynyt murtamaan, murtuisi ja nostaisi seurakunnat uuteen valoon. Seurakuntien ja koulujen välinen yhteistyö olisi hyvä keino jalkautua nuorten elämään. Kouluyhteistyön kautta seurakunta löytäisi myös uuden kanavan kouluikäisten, esimerkiksi juuri 12–15-vuotiaiden nuorten tavoittamiseen. Työssä on tärkeä ottaa huomioon nuorten tarpeet ja toiveet. Mikä olisi sen parempi tapa selvittää niitä kuin lähteä tekemään työtä kentälle, missä nuoret elävät. Seurakunnan työntekijöiden tulisi jalkautua nuorten elämään ja osoittaa kiinnostuksensa heitä kohtaan. Uskon, että seurakunnan ulkopuolella olevat nuoret olisivat valmiita keskuste-

lemaan kirkkoon ja kristillisyyteen liittyvistä asioista, jos heille annetaan siihen mahdollisuus. Kirkon pitäisi nousta näkyvälle paikalle ja olla aloittamassa rohkeasti keskustelua nuorten kanssa. Näin käsityksiin ja suhtautumiseen kirkkoa kohtaan voidaan vaikuttaa.

Viron evankelis-luterilaisen kirkon kohdalla on kuitenkin tärkeää ottaa huomioon se tosiasia, että resurssit ovat hyvin pienet. Vaikka nuorisotyönohjaajia toivotaan lisää, täytyy ymmärtää, ettei kirkko voi odottaa hetkeä, jolloin kirkon nuorisotyönohjaajia on tarpeeksi ja sitten työ alkaa toimia. Tietysti on hyvä pohtia, onko suuret resurssit ja iso joukko kirkon nuorisotyönohjaajia vastaus siihen, että työ alkaa toimia, ei välttämättä. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa työntekijöiden määrä on noin kaksinkertainen 1970-luvun työntekijämäärään verrattuna, mutta tämänhetkinen jäsenmäärä on kuitenkin pienempi kuin silloin (Juhola, 2013). Uskon, että Viron evankelis-luterilainen kirkko kasvaa, ja työ etenee innokkaiden vapaaehtoisten nuorten avulla, joilla on selkeä näkemys siitä, mitä he haluavat tehdä seurakuntansa ja evankeliumin levittämisen hyväksi. Viron evankelis-luterilaisessa kirkossa nuorisotyötä rakennetaan aivan toisista lähtökohdista kuin Suomessa, mutta ne eivät ole ollenkaan huonommat.

Uskon, että Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyönyhdistyksen nuorisotyöntekijöiden koulutus ja raamattu- ja lähetyskurssi tuottavat tuloksia, ja ne nostavat vapaaehtoiset nuoret seurakunnassa ja sen nuorisotyössä keskeiselle paikalle. Avoimen kysymyksen vastaukset antoivat ymmärtää, että nuorilla on valtava into ja kiinnostus olla tekemässä seurakunnan toimintaa. Nuorisotyön tulee rakentaa työtään näiden nuorten varaan. Näitä nuoria rohkaisemaan tarvitaan erityisesti seurakunnan pappeja. Pappien tulisi pyrkiä nuortenomaiseen työhön ja keskusteluun. Pappeja tulisi valmistaa ja rohkaista työskentelemään nuorten kanssa. Nuoria taas tulisi rohkaista elämään kristittyinä ja menemään kohti unelmiaan, vaikka yhteiskunta ja sen etäisyys kristinuskosta asettaa paineensa jokaisen nuoren kohdalla.

9.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen eettisyyteen vaikutti se, että kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui anonymisti. Kyselylomakkeen saatekirjeessä vastaajalle kerrottiin, että kyselyn tietoja

käsitellään vain tutkimustarkoituksessa ja näin olen myös toiminut. Saatekirje antoi vastaajalle myös mahdollisuuden päättää vastaako kyselyyn vai ei (Vilkkä 2007, 80). Kirjallisen saatteen lisäksi toteutin suullisen saatteen ennen kyselylomakkeiden jakamista. Suullisessa saatteessa esittelin tutkimukseni tarkoituksen ja sen, mihin nuoret tulisivat osallistumaan kyselyyn vastatessaan. Sekä kirjallinen että suullinen saate kertoivat vastaajalle, mihin tarkoitukseen hänen tietojaan ja vastauksiaan tullaan käyttämään (Vilkkä 2007, 81). Kun opinnäytetyö on valmis, kyselylomakkeet hävitetään. Näin tiedot eivät joudu ulkopuolisille. Myös kyselyyn vastaaminen vastaajan omalla ajalla, eikä järjestyksessä tilaisuudessa, antoi vastaajalle mahdollisuuden päättää vastaako kyselyyn vai ei. Tutkimusluvan pyytäminen ja tutkimuksen toteuttamisesta etukäteen ilmoittaminen kirkon nuorisopäivien leirikirjeessä lisäsivät tutkimuksen eettisyyttä. Tutkimuksen eettisyyteen vaikutti myös vastaajien mahdollisuus vastata kyselyyn omalla äidinkielellään. Nuori sai vastata kyselyyn omassa rauhassa ilman tulkkia. Myös kysymysten ymmärtäminen ja kyselyyn vastaaminen helpottui.

9.3 Jatkotutkimusten ideointia

Tämän tutkimuksen pohjalta jäin pohtimaan niiden nuorten ajatuksia, jotka eivät ole mukana seurakuntatoiminnassa. Mielestäni olisi hyvä lähteä tutkimaan ja keräämään niiden nuorten ajatuksia, jotka eivät osallistu seurakuntatoimintaan. Tiedämme, että kuva kirkosta on negatiivinen, mutta mitä nuoret todella ajattelevat. Olisi mielenkiintoista tehdä gallupia virolaisten nuorten keskuudessa ja selvittää, mitä he ajattelevat kristinuskosta, seurakunnasta ja hengellisistä asioita, ja mistä tietynlaiset käsitykset johtuvat. Tätä kautta Viron evangelisluterilainen kirkko saisi tietoa, jonka avulla seurakunnat voisivat rakentaa toimintaansa niin, että nuoria voitaisiin tavoittaa paremmin. Myös tutkimusaihe, jonka jo Outi Huhtajärvi esitteli omassa opinnäytetyössään vuonna 2008, olisi tärkeä. Haluan nostaa sen esille, ettei se unohtuisi. Olisi todella tärkeää tutkia ja vertailla pappien ja nuorten odotuksia nuorisotyötä kohtaan. Tätä kautta voitaisiin erityisesti lisätä pappien ja nuorten välistä keskustelua ja yhteistyötä.

9.4 Oma ammatillinen pohdinta

Tulevana sosionomina ja kirkon nuorisotyönohjaajana tulen työskentelemään nuorten parissa. Omassa ammatillisessa kasvussa on tärkeää miettiä, mikä on minun paikkani esimerkiksi seurakunnan nuorisotyössä. Työssäni kohtaan kysymyksiä ja tilanteita, joissa täytyy pohtia nuorten asemaa seurakunnassa ja ylipäätään nuorten toiveita ajatellen nuorisotyötä. Miten nuoret saataisiin kiinnostumaan seurakunnasta? On tärkeää kuulla myös nuorten mielipiteitä ja sitä kautta miettiä, miten seurakunnasta ja sen toiminnasta saataisiin nuorille helposti lähestyttävä ja nuoren elämää tukeva kokonaisuus. Kärsivällisyys ja pitkäjänteinen työ tuottavat hedelmää, niin opinnäytetyön kohdalla kuin työssä nuorten parissa. Se kantaa pitkälle tulevaisuuteen paremmin kuin työ, joka on saatu aikaan hätiköiden ja pienellä vaivalla.

Vaikka opinnäytetyöprosessini ei aina ollut helppoa ja sujuvaa, tekoa helpotti opinnäytetyöaiheeni. Yksi unelmistani on lähetystyön tekeminen Virossa. Opinnäytetyön kautta minulla oli mahdollisuus tutustua Viron evankelisluterilaisen kirkon tilanteeseen tarkemmin. Osaltaan tämä myös vahvisti omaa kutsuani lähetystyöhön lähtemiseen ja työhön Virossa. Opinnäytetyöprosessin kautta sain paljon pohdittavaa ja ideoita, minkä pariin voisin itsekin tulevaisuudessa lähteä työskentelemään. Katsotaan, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, ehkä saan olla tekemässä työtä virolaisten nuorten hyväksi.

LÄHTEET

- Fabrin, Vesa; Holopainen, Jussi; Malmberg, Marjatta & Peura, Mikko (toim.) 2003. Matkalla. Hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta. Tampereen hiippakunnan vuosikirja 55. Tampere: Tampereen hiippakunta.
- Heikinheimo, Raili 2006. Hengellinen ohjaus seurakunnan perustoiminnassa. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 220–242.
- Heikkilä, Tarja 2004. Tilastollinen tutkimus. 5.uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Holopainen, Jussi 2008. Hengellisestä matkasta ja matkakumppanuudesta. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus/LK-kirjat, 355–376.
- Huhtajärvi, Outi 2008. ”Seurakunta on perhe eikä vanhainkoti” - Tutkimus Viron evankelis-luterilaisen kirkon pappien asennoitumisesta nuorisotyöhön. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulutus-ohjelma. Opinnäytetyö.
- Hämäläinen, Titta 2009. Ihminen, missä olet? Viron luterilaisen kirkon tarkastelua lapsi- ja nuorisotyön sekä lähetystyön valossa. Kirkon kansainvälisen työn erikoistumiskoulutus.
- Hämäläinen, Titta 2015. Diakoni ja Suomen Lähetysseuran lähetystyöntekijä sekä Viron evankelis-luterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistyksen työntekijä. Henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015. Helsinki.
- Häyrynen, Seppo 2006. Hengellinen ohjaaja ja yksilöllinen ohjaussuhde. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 153–168.
- Juhola, Teemu 2013. Kirkon dilemma: Työntekijämäärä pysynyt ennallaan jäsenkadosta huolimatta. Yle Uutiset 20.5. Viitattu 25.10.2015.
http://yle.fi/uutiset/kirkon_dilemma_tyontekijamaara_pysynyt_ennallaan_jasenkadosta_huolimatta/6648407
- Kansanlähetys SEKL 2013. Suuressa mukana Viro – Leevi Reinaron terveiset lähetti-päiviltä. Viitattu 29.3.2015.
<https://www.youtube.com/watch?v=7ODDV9mHVPU>

- Keinonen, Vesa 2013. Viron kirkko hakee nousua nuorista. Kirkko & Kaupunki 14.1. Viitattu 29.3.2015. <http://www.kirkkojakaupunki.fi/uutiset/viron-kirkko-hakee-nousua-nuorista-2>
- Kirkko muutosten keskellä 2004. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2000-2003. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 89. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala ja Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 78–89.
- Launonen, Pekka 2008. Kasvattava ja palveleva kirkko – kristillinen lapsi- ja nuorisotyö historian murrosvaiheissa. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus/LK-kirjat, 221–234.
- Maarala, Lauri 2006. Hengellinen ohjaus ryhmässä. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 169–185.
- Oikarinen, Lauri 1993. Ihmisen uskon kehitys – James W. Fowlerin teorian konsistenssin analyysi. Suomalaisen teologisen kirjallisuuden julkaisuja 184. Helsinki: Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014. Nuorisolain uudistaminen. EU- ja kansainväliset asiat. Viitattu 14.8.2015. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/vireilla_nuoriso/nuorisolaki/liitteet/Kansainvalinen_nakokulma.pdf
- Repo, Hannele 2002. Askel seurakuntaan. Virolaisten rippikouluopettajien käsitykset rippikoulusta ja konfirmaatiosta. Helsingin yliopisto. Käytännöllisen teologian laitos. Väitöskirja.
- Räsänen, Antti 2006. Uskon kehitys ja hengellinen ohjaus. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 132–150.
- Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyt i.a. Yleistä Virosta. Viitattu 20.3.2015. <http://www.sekl.fi/sekl/lahetys/tyoalueemme/viro/yleista-virosta>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Aamenesta öylättiin. Nuorisotyö. Viitattu 19.3.2015. <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Nuorisoty%C3%B6>

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Kirkko numeroina. Jäsenet. Viitattu 9.9.2015.
<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/68ED832793E78AF5C22575EF003AD029?OpenDocument&lang=FI>
- Tulva, Taimi i.a. Uuden vuosisadan lapset ja nuoret Virossa: haasteita, ongelmia ja ratkaisukeinoja. Viitattu 15.4.2015. http://www.okkasatio.com/opetusmenetelmat/Lastensuojelu_Virossa_Tulva.pdf
- Vilkka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- The Youth Department of the Ministry of Education and Research & the Estonian Youth Work Centre 2011. Overview of the 2011 Youth monitoring year-book. "Youth and youth work" Viitattu 30.3.2015.
http://www.noorteseire.ee/system/resources/BAhbBlsHOgZmIjUyMDE0LzA2LzEyLzE5XzIwXzEzXzE5OF9OU0FfMjAxMV9zdW1tYXJ5X0VOZy5wZGY/19_20_13_198_NSA_2011_summary_ENG.pdf
- The Youth Department of the Ministry of Education and Research & the Estonian Youth Work Centre 2012. Overview of the 2012 Youth monitoring year-book. "Youth and Social Inclusion" Viitattu 30.3.2015.
http://www.noorteseire.ee/system/resources/BAhbBlsHOgZmIjUyMDE0LzA2LzEyLzE5XzIwXzM0XzE0MI9OU0FfMjAxMI9zdW1tYXJ5X0VORy5wZGY/19_20_34_142_NSA_2012_summary_ENG.pdf
- Zetterberg, Seppo 2007. Viron historia. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

LIITE 1: Kyselytutkimuslomake

Hei, olen Anne Penttinmäki, sosionomi ja kirkon nuorisotyönohjaaja-opiskelija Järvenpään Diakonia-ammattikorkeakoulusta, Suomesta. Teen tutkimusta opinnäytetyötäni varten. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten Viron evankelisluterilainen kirkko tavoittaa nuoret ja tukee nuorten hengellistä kasvua. Tarkoituksena on myös saada kehittämisideoita kirkon toimintaan.

Opinnäytetyön avulla Viron evankelisluterilaisen kirkon Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys saa tietoa seurakuntien nuorisotyöstä ja teistä seurakuntanuorista. Sitä kautta Lapsi- ja Nuorisotyön yhdistys voi olla vielä paremmin tekemässä ja kehittämässä seurakuntien nuorisotyötä ja olla tukemassa itse seurakuntia nuorisotyön parissa.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu nimettömästi. Kyselyn tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja vain tutkimustarkoituksessa.

Vastaamalla tähän kyselyyn, voit olla kertomassa ja vaikuttamassa Viron evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien nuorisotyöhön. Kyselyyn vastanneiden kesken arvomme yhden The Bible -tv-sarjaboksin ja kaksi suomalaisen, mutta englanniksi musiikkia tekevän Serafiel-gospelbändin levyä. Kiitos!

Perustiedot:

1. Sukupuoli (ympyröi)

- 1) Nainen
- 2) Mies

2. Minkä ikäinen olet? vuotta

3. Kuinka kauan olet ollut mukana seurakunnan toiminnassa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

- 1) Alle 1 vuoden
- 2) 1-2 vuotta
- 3) 3-4 vuotta
- 4) 5-6 vuotta
- 5) 7 vuotta tai enemmän

4. Miten usein käyt seurakunnan toiminnoissa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

1. En koskaan
2. Kerran vuodessa tai harvemmin
3. Kerran puolen vuoden aikana
4. Kerran kuukaudessa
5. Kerran viikossa tai useammin

Miten olet lähtenyt mukaan seurakunnan toimintaan:

5. Tunnustaako perheesi kristillistä uskoa? (ympyröi)

- 1) Kyllä
- 2) Ei

6. Onko sinut kastettu? (ympyröi)

- 1) Kyllä
- 2) En

7. Oletko ollut mukana pyhäkoulutoiminnassa? (ympyröi)

- 1) Kyllä
- 2) En

8. Miten olet tullut mukaan seurakunnan toimintaan? Valitse seuraavista vaihtoehtoista tärkein syy ja ympyröi.

- 1) Vanhempien mukana
- 2) Sisarusten mukana
- 3) Oman kiinnostuksen kautta
- 4) Kavereiden mukana
- 5) Tuttavan, esimerkiksi sukulaistädin mukana
- 6) Seurakunnan kutsusta
- 7) Joku muu syy, mikä?

Miksi käyt seurakunnan toiminnassa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

- A. En käy seurakunnan toiminnassa (Siirry seuraavaan kysymykseen)
- B. Käyn seurakunnantoiminnassa, joten millainen merkitys alla oleville asioilla on seurakunnassa käynnilleni?

	Ei lainkaan tärkeä	Ei kovin tärkeä	Melko tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
9. Perheeni tapoihin kuuluu käydä seura- kunnassa	1	2	3	4	5
10. Tapaan kavereita	1	2	3	4	5
11. Saan siellä Raamatun ope- tusta	1	2	3	4	5
12. Saan kysyä minua askarruttavia kysymyksiä liittyen uskoon	1	2	3	4	5
13. Saan opastusta uskonelämäni hoitamiseen esimerkiksi rukoiluun	1	2	3	4	5
14. Saan sieltä tukea elämäni	1	2	3	4	5

Mihin seurakunnan toimintoihin olet osallistunut viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

	En koskaan	Kerran vuodessa tai harvemmin	Kerran puolen vuoden aikana	Kerran kuukaudessa	Kerran viikossa tai useammin
15. Jumalanpalvelukset/ messut	1	2	3	4	5
16. Nuortenillat	1	2	3	4	5
17. Raamattu- ja lähetyskurssi	1	2	3	4	5
18. Retket	1	2	3	4	5
19. Leirit	1	2	3	4	5
20. Raamatturyhmät	1	2	3	4	5
21. Gospelkonsertit	1	2	3	4	5
22. Nuorisopäivät	1	2	3	4	5
23. Pyhäkoulu	1	2	3	4	5
24. Rippikoulu	1	2	3	4	5
25. Urheilutoiminta, johon kuuluu raamattuopetus	1	2	3	4	5

Itsellesi/omalle uskollesi seurakunnassa pidät tärkeänä? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

	Ei lainkaan tärkeä	Ei kovin tärkeä	Melko tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
26. Hartaushetket	1	2	3	4	5
27. Rukoushetket	1	2	3	4	5
28. Musiikki	1	2	3	4	5
29. Raamatun luku	1	2	3	4	5
30. Raamatun opetus	1	2	3	4	5
31. Työntekijöiden kanssa keskustelu	1	2	3	4	5
32. Muiden nuorten kanssa keskustelu	1	2	3	4	5

Miten seuraavat asiat toteutuvat seurakunnassasi ja omassa uskonelämässäsi, vastaa seuraaviin väittämiin ja ympyröi sopivin vaihtoehto.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
33. Seurakunnassa käy paljon nuoria.	1	2	3	4	5
34. Seurakunnassa on tarpeeksi toimintaa nuorille.	1	2	3	4	5
35. Seurakunta on tärkeä osa elämääni.	1	2	3	4	5
36. Seurakunnan toiminta tukee omaa uskonelämääni.	1	2	3	4	5
37. Seurakunnan työntekijöiltä saa tarvittaessa tukea	1	2	3	4	5
38. Minulla on hengellinen ohjaaja, joka tukee uskonelämääni.	1	2	3	4	5

39. Nuoret ovat mukana seurakunnan päätöksenteossa.	1	2	3	4	5
40. Nuorilla on mahdollisuus olla tekemässä ja järjestämässä seurakunnan toimintaa.	1	2	3	4	5
41. Seurakunta tavoittaa nuoret hyvin.	1	2	3	4	5
42. Viihdyn seurakunnassa ja sen järjestämissä toiminnoissa.	1	2	3	4	5
43. Nuoret otetaan iloitin vastaan seurakunnan toimintaan.	1	2	3	4	5
44. Seurakunnassa käyvät nuoret suhtautuvat seurakuntaan positiivisesti.	1	2	3	4	5

45. Nuoret, jotka eivät käy seurakunnassa, suhtautuvat seurakuntaan positiivisesti.	1	2	3	4	5
46. Kirkon ja seurakunnan toimintaa mainostetaan nuorten keskuudessa seurakunnan ulkopuolellakin.	1	2	3	4	5

Mitä asioita haluaisit kehittää seurakuntasi toiminnassa, jotta se tavoittaisi nuoret paremmin ja tukisi nuoren uskoa paremmin?

Kiitän ajastasi ja toivotan siunausta elämääsi!